SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya. . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL·POBLE·CATALÀ

DIRECTOR
PERE COROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPRENTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Impremta, 2,208

ANY IX NÚM. 2.514 — BARCELONA, DIUMENGEE 21 DE JANER DE 1912 — UN NÚMERO, 5 CÈNTIMS

Fàbrica de vels y mantellines
Tuls y sederia.-Genres de punt
FRANCISCO DE A. PLANAS
Ronda Sant Pere, 15 (Entre passeig de Gracia y plassa Urquinaona)
A l'engrós y detall
SECCIÓ DE DETALL:
ARTICLES DE PUNT, LLANA Y COTO A PREUS DE FABRICA

"BANCO ARAGONES,,
SECCIÓ DE SEGURS. — SARAGOSSA
Inscrita en el registre oficial del Ministeri de Foment, amb dipòsit de **Pessetes 200,000,** màxim que exigeix la llei.
REEMPLAS DE 1912
Segurs de Quintes Se proposen en **condicions sumament ventatjoses.** Desde 1906 el **Banco Aragonés** porta ingressades en concepte de redencion« a metàlic la respectable suma de **Ptes. 3.065, 748**
Demàniuse detalls a la SUBDIRECCIÓ DE CATALUNYA. LAURIA, 16
(Autorisada la publicació d'aquest anunci per la Comissaría General en 9 desembre de 1911)

Doctora ANDREU Exajudant de la policlínica del doctor Fargas, especialista en les malaltíes de la dòna. Consulta de 3 a 5. Vergara, 1. primer, segona

Bàsculas-Caixes Pibernat pera Cabals Avinyó, 8-10

Dr. Boada Mals de la pell.—Vies urinaries.—Ragis X.—Extirpació radical del pèl moixí. Corts, 642; de 2 a 4. Clínica: carrer St. Pau, 44; de 10 a 12 y de 8 a 10 nit

PELLETERIA FRANCESA
Porta de l'Angel, 5, entressol
Gran assurtit en **martres, renards, skungs,** etc., **colls, echarpes y manguitos.**
— — ELS ÚLTIMS MODELS SE TROBEN EXPOSATS A L'INTERIOR — —

CENTRE BARCELONÉS DE SEGURS
QUINTES
Autorisat per la Llei de 30 de juny de 1887, Inscrit en el Ministeri de Foment per R. O. de 5 de janer de 1910
DIRECCIÓ GENERAL: Carme, número 42, primer - Barcelona
Poden els minyons assegurarse an aquest Centre per la quantitat de SETCENTES CINQUANTA PESSETES, que podran dipositar ont vulguin, concedintloshi un plas pera pagar els dipòsits fins el dia primer d'agost de l'any del sorteig, sense aument de quota. Redimeix aquest Centre als excedents de cupu que siguin cridats a les files pera cobrir baixes.
Anunci autorisat per la Comissaría de Segurs en 27 d'octubre de 1910

APARELLS Y UTILS PERA
LLETERIES
DAVID FERRER & COMP.ª (S. EN C.)
CARRER DE CORTS, 586 — BARCELONA

Ningun enfermo del
ESTÓMAGO é INTESTINOS
por crónica y rebelde que sea su dolencia debe desesperarse. Muchos son los que han consultado con notabilidades médicas de Paris, Londres, Berlin, New-York, Roma y Madrid, sin encontrar alivio con otros tratamientos y en cuanto dichos médicos les han recetado el *ELIXIR*
SAIZ de CARLOS
(STOMALIX)
han recobrado la salud con su uso, largos años perdida.
Con mucha frecuencia las fermentaciones anormales del estómago producen acedias y vómitos que se corrigen inmediatamente con este medicamento quitándose las náuseas, dolores, ardores epigástricos, aguas de boca y tendencia al vómito, la digestión se normaliza, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre, aumentando de peso si estaba enflaquecido.
De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite por correo folleto á quien lo pida

PERE COROMINAS
LA VIDA AUSTERA
EDICIÓ POPULAR
— 5.000 —
2 PESSETES
ESTÁ EN VENDA EL TERCER MILER

Dr. Serrallach *Vies urinaries* 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40
Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovellanos, n.º 9.

EL PRIMER DEBAT PARLAMENTARI

LA CAMPANA VUIDA

En Lluis de Zulueta ha dit al president del Consell de ministres que tota la seva obra liberal s'havia reduit a formar un bloc de dretes, a enfortir l'acció dels elements que, a Espanya, són enemics de tota reforma liberal. Y el diputat federal nacionalista bastint la forsa llógica del seu discurs amb parrafades d'una noble severitat que recorden la prosa diáfana del mestre Pi y Margall, ha anat llensant sobre'l Govern l'acusació dels errors comesos, la responsabilitat dels atropells realisats, les afirmacions de la seva incompatibilitat amb el veritable esperit liberal. El diputat per Barcelona en una apreciació justa de l'actualitat política ha posat al descobert la falsa posició den Canalejas y ha marcat totes les claudicacions, tots els passos en fals de l'actual situació. Després de les seves paraules s'havia d'esperar una noble confessió de fets acompanyada si's vol d'una maquiavélica habilitat excusadora.

Peró aixó no ha sigut. En Canalejas amb la seva procacitat acostumada s'ha enfilat a les regions olímpiques de l'orgull y desde allá ha respost amb tó altissonant a les acusacions dirigides. Tots els llocs comuns tan abundants en el sistema parlamentari espanyol, totes les frases fetes del patriotetisme cridaner han tingut ressó en el discurs del president del Consell de ministres y sanció en els aplaudiments de la majoria. Peró totes aquestes vanes pompes oratories no han pas destruit l'argumentació del senyor Zulueta. Per dessota de l'oratoria inflada, per dessobre de les ironies incorrectes den Canalejas, la realitat ha permanescut palpitant y viva en les afirmacions de la minoria republicana.

Palpables han quedat les contradiccions entre la teoria liberal den Canalejas y la seva obra de govern. Palpable també la seva falta d'energia quan ni tan sols pera defensarse ha sapigut mantenir gallardament lo fet, sinó que ha anat a buscar en exemples arcaics una justificació de successos actualíssims, en afirmacions d'actes polítics extrangers un paliatiu pels propris, amb perfecta falta de memoria o amb absoluta mala fe ja que moltes de les afirmacions fetes fan referencia á coses que no han viscut més que en l'imaginació de don Josep Canalejas, com per exemple, al referirse a la disolució de Societats obreres, invocá lo ocorregut a Fransa, sense recordar que allá quan en 1910 va demanarse pels elements moderats la disolució de la Confederació General del Trevall, l'organisació de la qual no pot defensarse en absolut, amb criteri jurídic purità, dintre de la Llei de Sindicats francesa, el Govern de M. Briand va negarshi en un magnífic discurs de M. Viviani, ministre del Treball.

El discurs den Canalejas ha sigut aixó: una vana pompa oratoria. Una campana molt sonora peró totalment vuida que ha llensat a volar pera gloria de l'exército, de la magistratura, del régim, de sí mateix, dels seus amics conservadors... de tothom, menys de l'esperit nacional que veu que tornem al temps del verbalisme quimèric que tan funestos resultats ha tingut en la vida parlamentaria espanyola amb la falsa aparicncia de una acció de govern lingida en lo que so's constitueix una obra pertorbadora del país cada dia més debilitat y cada vegada més escéptic.

Al damunt dels republicans ha llensat el senyor Canalejas tota le seva bilis amb tó despectiu y poc parlamentari. El seu orgull sens límit l'ha dut a un tal ensoperbiment que pera ell ja no hi han respectes ni prestigis, ni consideracions. Pera ell no hi ha més que la necessitat de mantenirse en el poder costi les renunciacions que costi y s'hagi de rectificar lo que sigui. Jutglar complacent del régim, va al Parlament a fer jocs malabars amb vuides oratories pera divertir a la majoria, y quan algú gosa alsarse contra ell, dirli que renega de la seva historia, que oblida el seu passat, que contradiu els seus principis, allavores l'home orgullós infla una tartarinesca catilinaria adins de la sonora vuidor del discurs, y llensa la frase mortificant, el baf agre de l'ironia contra els republicans. Contra ells exclusivament, perqué potser recorda que quan una vegada va anar a veure an en Castelar demanantli un lloc al seu costat, l'eminent estatista va acompanyarlo carinyosament cap a la porta tot dientli: «Mira, Pepito, vete con quien quieras menos conmigo».

Ja ha comensat el debat polític, ja els comentaris apassionats floreixen en la conversa ciutadana. Ja els diaris van plens de judicis y d'impressions parlamentaries. Peró l'historia d'Espanya prossegueix immutable y indiferent a les variacions dels temps y dels homes. Res hi fan les oracions serenes d'acusació implacable, res l'honrada actitut dels homes republicans posant les seves energies en la lluita pera salvar l'esperit nacional. En el país de l'eterna paradoxa solament les paradoxes triomfen. Per aixó en Canalejas s'ha mantingut en el poder. Per aixó s'ha aplaudit la pomposa y vana campaneria del discurs del president del Consell y s'ha calificat despectivament l'oració crúa y formidablement acusadora den Zulueta. Per aixó quan els altres pobles progressen, nosaltres reculem.

CAMPANYA PATRIÓTICA

LO DE LES NOTARÍES

EL MITING DE LLEIDA

De la ciutat de Lleida rebem diferentes noves donantnos compte de l'entusiasme que hi ha pel miting que's celebrará avui, a les onze. La Comissió ha convidat pera assistirhi a les entitats de tota la provincia.

Hi parlaran don Joan Moles, don Joan Gerriga y Massó y don Felip Rodés, diputats a Corts; don Joaquim Font y Fargas y don Frederic Mulet, per la Comissió organisadora, y don Ramon Iglesias, estudiant de Dret. Presidirá l'acte'l degá del Colegi d'Advocats.

EL DE TARRAGONA

Se considera que revestirá grandíssima importancia l'acte que avui tindrá lloc al Teatre Principal. Els oradors que hi pendran part són: don Miquel Laporta, doctor Martí y Juliá, don Josep Massó, regidor de Tarragona; senyor Batlle, representant del Colegi d'Advocats, y senyor Virgili y Oliva, diputat provincial.

Per la Comissió d'estudiants de Dret hi parlará don F. Culí Verdaguer.

Resultat d'unes oposicions

En la Diputació va reunirse el Tribunal de les oposicions a les dues plasses d'oficial vagants en les oficines de la Corporació Provincial pera jutjar y fallar els exercicis celebrats darrerament.

El fallo del Tribunal es d'acord amb l'ordre seguent: primer, don Manuel Raventós y Bordoy; segon, don Josep M.ª Pi y Suñer; tercer, don Enric Sebastiá Besora; y quart, don Joan Pelegrí y Nicolau.

En consequencia, el Tribunal proposa pera les dues plasses als senyors Raventós y Pi y als senyors Sebastiá y Pelegrí pera que se'ls tingui en compte a les primeres vagants que hi hagi.

El fallo del Tribunal no pot esser més justicier. Tothom que va sentir els exercicis fets ho adveraran, perqué els dels senyors Raventós y Pi y Suñer foren, com tothom esperava, realment notables, demostrant ambdós opositors tenir profonds coneixements en ciencies administratives, canóniques y socials.

Els senyors Sebastiá y Pelegrí demostraren també haver fet grans y ben encaminats estudis.

Nosaltres ens en felicitem sinceramente del resultat d'aquestes oposicions, no solament per la vella y gran amistat que'ns uneix amb els dos guanyadors, antic company de redacció l'un, company d'ideals polítics l'altre, sinó també perqué veiem en la joventut dels senyors Raventós y Pi y Suñer una esperansa pera la Patria Catalunya necessitá pera'l dia que pugui governarse a sí mateixa crear una burocracia inteligent, apta pera establir y portar en nostra terra aquells serveis que la complicació de la vida moderna exigeixen en tots els pobles. Y els senyors Raventós y Pi y Suñer, perfectes coneixedors de l'organisació administrativa dels pobles, estudiosos incansables y amants, per sobre de tot de Catalunya, faran honor an aquesta burocracia catalana, que es necessari que creem.

A l'un y a l'altre els endressem la nostra més cordial y entusiasta enhorabona.

L'ORQUESTRA MUNICIPAL

Pera complir amb les condicions d'una pensió rebuda de l'Ajuntament y com a resultat d'ella, he presentat una Memoria en la que exposo lo que he cregut de gran benefici per la música a Barcelona: la conversió de la Banda Municipal en Orquestra Municipal.

En aquesta qüestió entre jo y l'Ajuntament intervé el mestre Lamote, y en un llarg article publicat en EL POBLE CATALÀ y «La Publicidad», dedicat especialment a la alabansa d'una orquestra seva, s'oposa resoltament a la meva proposició, preferint la existencia d'una banda a l'Orquestra Municipal, contra tot lo que podia esperarse, no ja d'un músic, sinó d'una persona amant de la general cultura, y reclama, molt indelicadament, per la seva orquestra un exclusiu dret d'existencia, y l'acaparament de la música a Barcelona.

Portada la discusió a discutir personalismes y a la violencia de comparar y regatejar mérits, creientme haver donat prous raons en la Memoria y en l'article del 22 del passat desembre de «La Veu de Catalunya», fineixo absolutament tota discusió, deixant al bon judici dels senyors regidors, que es a qui correspón, el resoldre lo que creguin més convenient a la causa de l'art y la cultura barcelonina; y sentant, finalment, les conclusions següents que són fets indiscutibles:

1.ª Barcelona no ha tingut mai una orquestra constant y en conseqüencia bona.

2.ª Ni que tingués una orquestra meravellosa y fos centenaria, ni que aquesta orquestra omplís totes les necessitats musicals de la ciutat, ni que n'hi haguessin més d'una y comblessin de sobres, no sols les necessitats, sinó quant pogués fins remotament desitjarse; no per aixó deixaria jo de proposar a l'Ajuntament que canviés una cosa inferior y antiartística com una banda, en una nova forma de perfecció, en la més pura expressió d'art: una orquestra.

Y darrera. Convertint la Banda Municipal en Orquestra Municipal, l'Ajuntament fa un bé a l'art en abstracte, a la música més elevada, dona satisfacció al públic inteligent amb sos concerts setmanals, eleva la cultura popular oferint entrada gratuita, resol el problema de l'orquestra catalana y beneficia material y artísticament als professors.

JAUME PAHISSA

Aixarop de Fosfat de Cals gelatinós
CASADESÚS
del Dr. CUIXART
— — TÓNIC RECONSTITUIENT — —
De gran valor a l'època de la crescuda dels nens
2'50 pts. en farmacies y Arc del Teatre, 21, Barna

FILLS DE F. MAS SARDA
RAMBLA DEL CENTRE, 20. - BARCELONA
Negociem els cupons Amortisatble 5 per 100, vencimcat 15 de febrer pròxim.

DESDE PARÍS

L'ORIENT

L'Asia atrau vertiginosament; ha promés massa als investigadors de tota mena pera atenuarlos l'hardiment creixent. A hores d'ara les angunies y els goigs, les recerques y llurs resultats han produit una rara frisansa expansiva, forsada de sortir del turriebumisme professoral pera comunicarse fins a les multituts cinemófiles. Per aixó aqueix entusiasme dels orientalistes s'exteriorisa quasi en especiacle. Coloraines, vernissos, exotisme, conferencies doctes al peu mateix de les vitrines preciosses y davant de les velloteries florides o oxidades.

En l'espai de pocs mesos hem tingut luxoses, escullides y nodrides les exposicions següents d'art oriental: la d'art tibetá al museu Guimet; les consecutives de cerámica xina, de tapisseria xina y d'armes y armadures japoneses, al museu Cernuschi; de grans pintures xines y laques de Coromandel, a can Durand-Ruel; d'estampes y laques japoneses, al Pavillon de Marsan, y, en fi, ara s'anuncia la no menys interessant de vidreria xina. Ajuntemhi els constants acréixements de les colleccions D'Ennery, Guimet, Cernuschi, Gran didier y els llegats seguits dels coleccionadors y les exposicions d'alguns selectes antiquaris y se tindrá, encara que superficial, una idea del moviment asióleg actual. Perqué, aqueixa brillant fantasmagoria que evoca la enumeració d'exposicions precedents, no es més que l'ornament d'aqueixa febre investigadora. Les conferencies sabies, les publicacions, les agrupacions científiques se multipliquen y se acorden mágicament pera aqueixa magna exhumació.

De Champollion a Schliemann, aqueixa tasca orientalista continua l'impuls donat per Napoleó amb una gran paciencia, peró amb un entusiasme relatiu estimulat per Mariette y altres arqueólegs menys «drappants»; peró vetaquí que surten en Schliemann y sos successors amb la descoberta de les civilisacions egea y minoenca y l'Asia misteriosa se'ns revela més viva, més creadora y més mare nostra que mai. Aqueixa orientació es, tal vegada, l'acció més gran de l'arqueologia. Amb ella els valors históricos canvien; les antigues civilisacions reviuen sense fantasia, se coloregen y s'articulen en el temps; les hipótessis anguniadores disminueixen; la prehistoria recula; les idees novíssimes reintegren llur origen arcáic y el nostre pensament s'engrandeix prou rápidament pera témer que si noves facultats intelectives no's desenrotllen o nous métodes no's descobreixen, les vinentes generacions científiques s'estrellin en el desesper o en l'oradura. Perqué, qui se resignará ja a la especialisació? Y, encara aixi, será suficient, dintre cinquanta anys, una sana y llarga vida d'estudiant pera fer fructificar al seu torn l'herencia dels precedents especialistes?

Un temps se cregué en el «perill groc» com en una calamitat: l'Asia era un gran país degenerat y massa prolífer. Ara sembla que les idees canvien en aqueix sentit y que la Asia, en certa manera, seria el motor espiritual de la humanitat; lo que'ns hauria enganyat seria la seva lenta evolució al costat de nostres continues barbaries y, especialment, la persistencia de l'element mongólic, actualment en decadencia. Peró aqueix element no es tot l'Orient, y ell mateix se va transformant continuament, pastantse amb les diferentes grans rasses que'l composen y assimilantse y tot, quan convé a la seva essencial alquimia, els elements que expeleix, com fan ara el Japó la India y la Polinessia amb els saxons y com probablement farà aviat la Xina.

Es cert que l'Occident apareix més humá y divers; peró, com es de profonda y sólida la pausada evolució de l'Orient, sense grans vacilacions ni fracassos; amb les seves prometeiques descobertes; constant, prudent y dissecadora fins a l'infinit, al qual sembla mirar cara a cara; desprovista d'aqueixa fe venal que es la lepra d'Europa; evolució diáfana y dura com el diamant! Y, quina eterna joventut si, després d'infantar l'Égipte, la Grecia y l'Europa, com el vell Cronos de les antigues mitologies, l'Orient devora aquests sos fills!

Peró aqueixes són, potser, consideracions excessives y fantasioses pera repetirles a un poble que, en sa majoria, considera a l'Orient com a assumpte grotesc de llanterna mágica y ont un reduit agrupament d'orientalistes deuen vegetar misserrimament. Además, senzilles divagacions de dilettanti, aqueixes ratlles no poden allargarse per aqueix camí sense perill d'incompetencia, per lo que deixarem el tema pera plomes més hardides y competentes en el bell moment d'haver senyalat l'importancia d'aquests estudis. Serveixin aqueixes ratlles d'introducció a l'esclariment del nostre endarreriment en aqueixa materia y a la manera de posarhi remei.

JOAN SACS

Notes polítiques

L'acció de la Joventut

Divendres passat se reuní la Secció d'Acció Política de la Joventut Federal Nacionalista Republicana, la qual quedá constituida en la seguent forma: president, don Enric Vila; tresorer, don Pau Guiu; secretari, don Josep Sisquella; vocals, don Calixte Senties y don Enric Casanellas.

El president de la Secció exposá un plan de treball y d'organisació que fou unánimament acceptat pels nombrosos socis que assistiren a la sessió.

S'acordá senyalar el dimars de cada setmana pera reunirse tots els socis. Y tot seguit se prengueren diferents acords, tots ells d'importancia y que revelen l'activitat que's proposa desplegar la Secció d'Acció Política de la Joventut.

Está próxima a constituirse a Reus una Joventut F. N. R. L'acte inaugural tindrá lloc molt aviat y an ell hi está convidat el president de la Joventut de Barcelona y regidor don Oriol Martorell.

El C. N. R. del districte quart

La Junta Directiva d'aquest Centre, complimentant un acord de l'assamblea general ordinaria de socis darrerament celebrada, enviá un atent comunicat al nostre distingit amic el regidor d'U. F. N. R. don Manuel Rius y Rius, fentli avinent son desitg de que com més aviat millor se restablesi de la seva quebrantada salut y pugui altra vegada compartir les tasques encomenades als nostres representants en la casa comunal.

L'esmentada Junta dirigí parnules d'afecte y de llomsa al nostre ilustre amic, que no reproduim per no ferir la seva modestia.

En Lluis de Zulueta

En el vinent mes de febrer, en Lluis de Zulueta, l'ilustre escriptor correligionari, donará una conferencia a l'Ateneu Enciclopédic Popular. Aixi ho ha promés, a no esser que'l curs dels debats parlamentaris li impedis.

Aprofitant la seva estada a Barcelona se inaugurará la Joventut d'Unió Republicana del districte VII, en la qual el diputat per Barcelona hi fará un discurs.

Nou periòdic

El primer número del nou periódic radical nacionalista republicá «Sang Nova», que publical 'entitat d'aquest mateix nom, porta el seguent sumari:

«Tornemhi», «Maragall», «Cap d'any», «Per la dignitat civil», «Indult!», «Brindis», «U. F. N. R.», «Paraules», «Historicisme económic», «Notes d'art», «Finlandia».

Vi 5 céntims y sortirá al menys una vegada cada mes.

Un romanonista candi

El senyor Utret, liberal den Romanones, ha enviat aquest telegrama:

«Excmo. Sr. conde de Romanones. — Madrid. — Con motivo apertura Parlamento reitero adhesión deseando legislatura acreciente prosperidad patria, arraigo partido liberal y extiéndanse sentimientos humanitarios Corona y Gobierno.»

Els catalans d'Amèrica

Segons les noves que rebem de Buenos Aires, les festes de germanor celebrades pels catalans del Sur d'América en aquella ciutat el dia 10 de desembre, foren una espléndida manifestació de l'amor que per Catalunya serven en son cor aquells bons compatriotes, no obstant y viure tan lluny d'ella.

Al matí del susdit dia l'Agrupació «Guimerá» obsequiá al nostre amic en Joan Torrendell, director d'«El Correo de Cataluña» de Montevideo, amb un dinar en l'Hotel Comtal, al que hi assistiren les personalitats més prestigioses de la colonia catalana tant de Buenos Aires com d'altres ciutats de l'Argentina y l'Uruguai. Se pronunciaren diversos parlaments enaltint a nostra patria y fent vots pera l'unió dels catalans d'América y al final se feu entrega al senyor Torrendell d'un artístic pergamí dibuixat pel senyor Algueró, que fou firmat per tots els assistents.

A la tarde, en el teatre Odeón, se celebrá la festa dels Jocs Florals que anyalment organisa el Casal Catalá. Fou una hermosa festa. Guanyá la Flor Natural en Faust Casals Bové per sa poesia «La Musa de l'Amor». Obert el plec y conegut el poeta, aquest proclamá reia de la festa a sa esposa donya Josepa Benet de Casals, qui pujá a ocupar son setial acompanyada de catorze belles senyoretes que formaven la seva cort d'amor y de bellesa, al só d'un himne triomfal entre les aclamacions de la concorrencia.

La Viola d'Or y Argent se l'endugué en Pere Roca Martí per sa poesia «A la Verge de Montserrat», y l'Englantina d'Or fou guanyada per en Juliá Molinari per sa poesia «L'Englantina». Després continuaren repartintse altres premis fins a nou y diversos accessits, distinguintse les composicions dels senyors Ramentol, Boixader, Subirana, Serrat Weyler y Oliart Llach.

El president del Consistori, doctor Martí Dedeu, pronunciá un sentit discurs que fou un himne vibrant a la nostra Patria y a la nostra llengua, la qual recomaná conreuessin amb amor tots els assistents. Y se acabá l'acte amb un discurs de clausura del mantenedor en Joan Torrendell, qui feu l'apología de Barcelona, orgull de Catalunya, y fogar de cultura y civilisació que comensa a intervenir en la vida intelectual europea.

Al vespre tingué lloc altre de les festes de germanor. Fou el sopar de confraternitat catalana celebrat en el gran saló del Centre Catalá de Buenos Aires, el qual estava magnificament adornat amb flors, garlandes y banderes. Hi havien els estandarts de totes les entitats catalanes radicades a Buenos Aires. S'asseieren a les taules més de 250 comensals, entre'ls quals hi havía les personalitats de més relleu de la Colonia y representants de les colonies catalanes de Montevideo, Rosario, Santa Fe, Mercedes, Tucuman, Sant Lluis, Santiago de Xile, Bahia Blanca, Mendoza, etc., etc.

Cap al final del banquet partá el senyor Adolf Grau, president del Centre Catalá de Buenos Aires, saludant a tots en nom de l'entitat y dient que aquesta obria desde ara les portes a tots els catalans de bat a bat, suprimintse les trabes que fins ayui impedien l'entrada lliure de tothom.

A continuació el senyor Llonch llegí les adhesions rebudes que foren les de totes les entitats catalanes del Sud-América y de prestigiosos compatriotes que allí viuen.

També's reberen adhesions telegráfiques y per carta de Panamá, Colón, Rufins y altres poblacions.

A continuació parlaren els senyors doctor A. de P. Aleu (iniciador del banquet), Ramentol, Torrendell, doctors Josep Artal y Martí Dedeu y finalment el nostre amic J. Vilá Estruch, qui proposá com a bell corpanament de la festa que's nomenés una ponencia formada pels senyors Torrendell, Aleu y Artal, pera que redactés unes bases de federació de les societats catalanes del Sud-América general. Lo proposat pel senyor Vilá Estruch meresqué l'aprovació de tots els concorrents, aixecantse la festa en mitg de gran entusiasme y amb vivques a Catalunya y al periódic «El Correo de Cataluña» de Montevideo, iniciador de les grans festes de germanor. També s'enviá un telegrama al senyor Prat de la Riba felicitant a les Diputacions catalanes pel projecte de Mancomunitat.

Más tart y com a bell final de les festes, se donà al teatre Odeón una representació extraordinaria d'«Els encarrilats» den Joan Torrendell, y després hi hagué concert pe l'Orfeó Catalá, qui amb grans aplaudiments de la nombrosa concorrencia cantá «El Capdill» de l'Adrià Esquerrá, «L'ángel de la sóm» den Lamote, «Brindis» de Mozart, «Per la plora» sardana den Pep Ventura, y «L'Empordá», «El Rossinyol» y «L'arbre sagrat» den Morera.

Enviem als nostres germans de l'altra banda del mar la més coral salutació y els felicitem per l'éxit assolit amb aquestes grans festes de germanor patriótica, dignes d'ells y del seu entusiasme.

Al Centre Autonomista de Dependents

Acte americanista

Ahir al vespre al Centre Autonomista de Dependents del Comers y de l'Industria hi tingué lloc un acte de propaganda americanista, organisat per l'esmentada entitat de acord amb la Casa d'América que tan brillant campanya de divulgació dels seus ideals ve realisant.

La sala d'actes estava plena de gom a gom, veientshi bastantes senyores.

Ocupá la presidencia don Frederic Rahola, vispresident de la Casa d'América, asscientse als seus costats els senyors Monegal (don Ramon), Vehils, Arrigo, Puig y Esteve, Rierm y Soler, doctor Pont, diversos cónsuls americans y altres personalitats.

Comensá a parlar el senyor Duch y Salvat, qui, després de justificar el que parlés en castellá, glosá en linies generals l'americanisme, preconisant el sentit eminentment económic d'aquest. Acabá oferint el concurs del Centre als cónsuls americans pera tot lo que signifiqui aproximació amb els seus paisos.

El professor de l'entitat senyor Eladi Homs llegí una Memoria explicant lo que es el Centre, son funcionament y estructura. El treball del senyor Homs, escoltat amb gran silenci, fou una notable monografia de la benemérita Societat que ha lograt acoblar ja més de 2,200 socis.

El senyor Monegal, soci protector del Centre, parlá pera aplaudir l'acció de l'entitat y dirigir eloqüentment uns consells als joves socis de la mateixa, y acabá senyalant l'orientació americana pera enriquir l'economia nacional y realisar els destins nacionals.

El senyor Aragon, canciller del Consulat del Salvador, llegí unes ben escrites quartilles fent una descripció del Centre América y remarcant les ventatjas que té aquell país pera els emigrants.

El senyor Vehils, secretari de la Casa de América llegí un notabilíssim treball sobre «Factors en pro y en contra de l'Americanista», que resulta un estudi tan complet com profon del procés, de la situació y de les tendencies de l'americanisme y qué planteja la qüestió en un terreny molt més positiu y veritable que'l que acostumen a donarli els que parlen de l'assumpte en banquets y actes oficials, sense haver entrat en el fons y en l'entranya d'aquest gran problema americanista. Fou molt aplaudit y felicitat, y ben merescudament pel seu treball el senyor Vehils, l'importancia y extensió del qual ens priven d'extractarlo en aquesta curta ressenya.

El senyor Giberga, plenipotenciari de Cuba a Noruega, llegí un treball pulcrament escrit, expressant el seu amor a Barcelona, y fent en alguns trassos la descripció del seu país, la bella illa antillana. Els datos sobre'l progrés assolit per Cuba desde la seva independencia, causaren gran impressió en el públic. Acabá el senyor Giberga donant uns excelents consells als joves dependents y dirigint, en catalá, llengua que parlaren sos avis y que per lo que's veu no ha oblidat ell, una bellíssima salutació als presents, que provocá una aixordadora oració que'l públic li feu de peu dret.

El senyor Rahola comensá amb unes consideracions sobre'l sacrifici fet pel Centre de deixar per un dia el catalá. Hi ha que resignarse a la fatalitat histórica dels fets, y el castellá, fracassada Catalunya en son intent d'expansió a Orient, s'imposa pera entendres y comerciar amb la creixent América.

Defensá després la conveniencia de que s'enforteixi l'americanisme, pera donar un punt d'apoi a l'América pera entrar a Espanya, al mateix temps que'ls espanyols de América fan lo mateix pera Espanya.

Digué que amb l'Americanisme s'está fent un ideal superior pera Espanya y perqué ho creu aixi dedica grans energies pera la propagació del mateix.

Y acabá aconsellant als joves dependents l'estudi y la perseverancia en la seva obra y la necessitat de que'ls que hagin d'emigrar per necessitat de sa audacia o dels atzars de la vida, hi vagin preparats y armats pera véncer.

El senyor Rahola, com els demés oradors, fou molt aplaudit.

La vetllada resultá solemne y aprofitada.

INFORMACIO DE BARCELONA

ENTERRO.—A dos quarts de deu d'aquest matí tindrá lloc l'enterrament del pare del nostre bon amic l'exregidor y exarcalde accidental, don Albert Bastardas.

El senyor Bastardas que acaba de morir, no fou comerciant, com equivocadament deiem, sinó escultpor adornista, en qual professió arribá a esser un artista tan modest com notable, encara que la seva obra sigui anónima. Fou regidor per Gracia dues vegades, fentse mereixedor per l'acert y honradesa amb que exercí aquest cárreg de la confiansa y aplaudiment del partit republicá.

L'enterrament será sens dubte una gran manifestació de dol, puig el ciutadá exemplar que acaba de morir gosava de merescuts prestigis y el seu fill tots sabem que es una rellevant figura de l'U. F. N. R.

La Junta directiva de l'Orfeó Catalá, de acord amb l'article 27 del Reglament de l'Associació, se complau en convocar als senyors socis a la junta general ordinaria que, pera l'aprovació de l'estat general de comptes, renovació de cárrecs de la Junta directiva y elecció pera que marquen els nous Estatuts, se reunirá en sessió'l diumenge, dia 28 del present, a dos quarts de quatre de la tarde, en el local social de l'esmentada entitat.

—En totes les seccions dels Magatzems «El Barato» hi ha grans rebaixes de preus per esser fi de temporada.

Aquest matí, a les onze, en el saló d'actes de l'Ateneu Barcelonés, el doctor Falgar donará un conferencia pública sobre'l tema «La higiene de l'oit a les escoles».

Aquesta conferencia forma part de la serie organisada per l'Institut Médic Social de Catalunya.

La Societat obrera «El Arte en la Sastreria», convoca a reunió general ordinaria que celebrará demá, a dos quarts de deu del vespre, en son local, Tallers, 22 bis, pera tractar del canvi de president y la meitat de la Junta, y revisar comptes.

RAIMOST (Suc de raim). Restreny iment, Estómac, Febre, Convalecencies, etc.

Ha sigut nomenat metge higienista escolar de l'Ateneu Pedagógic, Salmerón, 124, el reputat doctor don J. Peiró Comes, el qual efectuará setmanalment la visita reglamentaria.

—Pera el que necessiti receptes y especifics no hi ha casa millor ni més convenient que la Farmacia Amargós, Plassa Santa Agna, número 9.

El Colegi d'Artifexs en Ebanisteria de Barcelona ha elegit la seguent Junta pera enguany:

President, don J. Prat Caba; vispresident, primer, don J. Esteva; vispresident segon, don Josep Prat; tresorer, don Josep Pujol; comptador, don Joan Busquets; secretari primer, don B. Salvá Mañer; secretari segon, don Joan Campañá; vocals: don Josep Fernández; don Joan Bonet, don Leandre Casas, don Manuel Babot, don Joaquim Salat, don Carles Altabás.

La Societat Moderna de Venedors de periódics en kiosc, convoca a tots els seus socis a la reunió que tindrá lloc avui, diumenge, a les quatre en punt de la tarde, en el local de costum,e arrer de Sant Gil, núm. 17, cerveceria, pera tractar assumpties de gran interés.

La Comissió organisadora de la primera Exposició de projectes y mobles amb escultpura, ha aprovat celebrar la mateixa en el Palau de Belles Arts durant els mesos de setembre, octubre y novembre, accedint aixi a les reiterades instancies de la generalitat d'artifexs que a la mateixa pendran part, a fi de poder comptar amb més temps pera concórrer amb la importancia y esplendor que mereix el sus dit certamen.

Avui y en lo successiu totes les festes a la tarde l'Esbart Folk-lore de Catalunya celebrará festes folk-lóriques de sardanes, balletts, cansons y rondalles populars, literaries y musicals en son local, Alt de Sant Pere, número 2, primer, a qual efecte s'invita a tots els aimants d'aquestes hermoses festes tan netament catalanes.

Després de la renovació parcial de cárrecs verificada a la Junta de la Societat Económica d'Amics del País, ha quedat constituida en aquesta forma:

President, marqués de Camps; vispresident, don Francisco Vergés; tresorer, don Antoni de Goytisolo; comptador, don Josep E. de Olano; bibliotecari, don Jaume Massó y Torrents; secretari, don Josep Agell y Agell; vissecretari, don Rosend Menta; vocals: don Carles de Fortuny, don Cristófol Freginats, don Josep M.a Bofill, don Vicens de Moragas, don Cipriá Pagés y don Pere Serra.

L'Academia de Jurisprudencia y Llegislació celebrará demá sessió ordinaria, a dos quarts de deu del vespre. L'Académic don Antoni M. Borrell y Soler donará la segona conferencia de les que sobre institucions de Dret Catalá estan anunciades en el present curs, tractant de les «Formes testamentaries».

La Banda Municipal, situada en el passeig de Gracia, encreuament amb la Granvia, tocará, desde les onze, les pesses seguents:

«Lutece», pas doble, Vaninetti.

«Aires populars catalans», simfonia número 4, Ribera.

«Pagliacci», fantasia, Leoncavallo.

«Andante», 5:a simfonia, Beethoven.

«Cavalleria Rusticana», fantasia, Mascágni.

—Demá arribará an aquesta ciutat l'eminent financier y ilustre senador francés, exministre d'Hisenda y expresident de la Cambra de Diputats de Fransa, don Pau Doumer, president del Consell d'Administració de la Companyia «Energia Eléctrica de Cataluña», a fi de presidir el primer Consell de la citada Societat que's celebrará en aquesta ciutat el dia 23 del corrent, pera resoldre importants qüestions. Al mateix temps arribaran els senyors Azaraia, administrador delegat de la «Compagnie Générale d'Electricité» de París, la gestió del qual en aquest cárreg ha produit l'espléndida prosperitat conseguida per aquesta Societat que té'l control de grans negocis eléctrics, els eminents financiers técnics suissos senyor René Koechlin, administrador general de la Societat Alta Italia, don Diederich Nachenius, director general de la Societat Suissa pera Industria Eléctrica, de Basilea, y nostre molt actiu y inteligent diputat a Corts y company don Emili Riu, que tant treballa per la prosperitat de Catalunya, consellers de la «Energia Eléctrica de Cataluña», quals treballs van a produir una intensa revolució en l'industria catalana.

Segons nostres noticies aquesta Companyia ha comensat ja els treballs pera l'instalació de la fábrica de vapor a Badalona amb una capacitat de 25,000 cavalls, la qual se posará en explotació en el plas necessari pera les industries pera l'adaptació y realisació de l'energia eléctrica en les seves fábriqués.

Prometen esser molt lluits els balls que avui, tarde y nit, tindran lloc a l'Unió Federal Nacionalista del Districte II (Baix de Sant Pere, 38, principal), pera els quals ha sigut contractat el reputat sextet Casanovas, y s'ha nomenat una comissió d'obsequis, la qual farà entrega a totes les senyoretes, a mida que entrin en el saló, de bonics «bouquets» de flors naturals. Als esmentats balls poden assistirhi tots els socis del Centre y ses families, perteneixin o no a la Secció Recreativa.

Successos

CAIGUDA

En el dispensari d'Hostafrancs fou curada ahir una nena de vuit anys que caigué desde'l quart pis de la casa en que habita amb els seus pares al carrer de Santa Bárbara.

Presentava greus ferides en tot el cos, amb probable fractura del crani.

En Pasqual Monturiol

En Pasqual Monturiol, el notable pintor, ha estat a punt de perdre la vida. Ahir matí fent una de les seves excursions artístiques, aná a la nova escullera de Llevant amb l'intent de presenciar l'espectacle de la mar agitada. Hardit, seduit per l'enorme bellesa de la tempestat, avensá escullera endins, fins al cap d'avall, ont les ones se desfeien furioses. Els pescadors el cridaven que s'entornés. Ell seguia, endavant. A l'esser al 'extrem, y descendir per una petita graonada que s'hi troba, una colossal onada'l sobtá, deixantli el temps just d'arrapparse fortament a les roques; l'onada se pdressá a gran alsaria pera desplomarse després sobre'l cap del pintor.

Uns pescadors, de lluny presenciaren l'escena, sense poder atansarse a donarli auxili. El pintor, mitg estabornit, aná pera ulsarse; altre onada torná a rebátrel a terra.

La gran alsada que alcansaven les ones al rompres, salvaren la vida an en Psqual Monturiol; les onades queien verticalment, lluirantlo de la forsa que'l pogués llensar contra les roques o llensarlo al mar.

Amb una admirable serenitat, s'ulsá el pintor retornant, sortintli a l'encontre'ls pescadors.

Ja en son domicili, se pogué refer aviat de les formidables sotregades de l'aigua.

No cal expressar el nostre goig y l'agraiment per la bona estrella del pintor, que s'ha lliurat d'una trágica mort.

Butlletí del Treball

Pel treball intensiu

D'algums dies ensá ha aumentat el número de les cases que s'han adherit al moviment iniciat ja fa temps pels dependents de comers y empleats d'escriptori en favor del treball intensiu.

La comissió de delegats d'Associacions en favor de l'esmentada reforma, ha editat la conferencia que a últims d'agost don Miquel Sastre doná en el teatre Sala Imperi sobre la pretesa reforma en magatzems y escriptoris.

Dita conferencia será repartida dintre de poc a quants la desitgin pera imposarse de les ventatges que'l treball intensiu té de reportar a quants logrin obtindrel.

ANUNCIS OFICIALS

BANC NACIONAL
COMPANYIA ANÓNIMA DE SEGURS

En virtut de lo preceptuat en els Estatuts de la mateixa se convoca a Junta General de senyors Accionistes pera el 31 del corrent, a les deu, en el domicili social, Duran y Bas, 16.

Barcelona, 20 janer 1912.

El Secretari, Ramon Rusich.

"CRÈDITO Y FOMENTO DE AHORROS„
SOCIETAT ANÓNIMA

En compliment de lo acordat en el dia d'ahir, per la Junta General de senyors Accionistes d'aquesta Companyia, s'avisa als tenedors d'accions ordinaries de la mateixa, de valor nominal duescentes cinquanta pessetes cada una, el pagament d'un dividendo de vint pessetes lliure de tot impost, que será satisfet per la Caixa d'aquesta Societat, en les seves Oficines, Baixada de Sant Miquel, número cinc, pis primer, desde'l dia vint del corrent fins el quinze de febrer próxim, tots els dies no festius, de deu a dotze del matí; y passat el quinze de febrer, tots els dissabtes, no festius, a la mateixa hora.

Barcelona, 19 de janer de 1912. — El Director Gerent, E. Crespi.

De l'Ajuntament

Queixa

Els veins del carrer de Rovira (Poble Nou), se queixen del mal estat d'aquell carrer, que en dies de pluja queda intranzitable. La reforma segurament seria fácil y poc costosa, lo qual fa que la queixa dels esmentats veins sigui més fundada.

Comissió de Consums

En la darrera sessió celebrada per la comissió de consums, hi acudiren els representants de la Cambra Agrícola del Penadés y del Sindicat Agrícola del Baix Llobregat, que demanaren que's coloquin báscules en els fielats pera facilitar el tráfec, que no's concedeixin preferencies sobre'ls de lés comarques representades an els productes agrícoles que destinats al mercat de Sant Josep arriben per la via marítima, y que s'estudii la conveniencia d'instalar un mercat central de productes agrícoles.

La comissió acordá instalar en fielats dues báscules que hi han disponibles y passar les altres peticions a la comissió competent que es la d'Hisenda.

Además la comissió parlá dels concerts gremials sobre la llet, ferratge, pesca salada y midó, efectuantse al final de la sessió la presentació de l'alt personal.

Pago de finques

Demá's pagaran les dues cases següents afectades per la Reforma: Sant Crist de la Tapineria, 2, de 72'85 metres, valorada en 25,064 pessetes, y Riera de Sant Joan, 8, de 121'30 metres, valorada en 48,165 pessetes.

"El Gordito„

Aquest conegut tregisseur de «La Buena Sombra» aná ahir a l'Arcaldia demanant una parella de municipals de cavall pera que evitessin l'aglomeració de carruatges al carrer Nou, ont viu ell, avui a la tarde, puig pensa donar una festa a les deixebles de l'Academia de ball que dirigeix, en celebració d'haver tret la rifa de Capdany.

L'arcalde no accedí a la petició.

Naturalment que'l senyor «Gordito» declina tota responsabilitat de lo que pugui passar.

Les escoles de Bosc

La comissió de Colonies escolars aná ahir a visitar l'escola de bosc de Montjuic y el kiosc que s'ha montat en el Paralel pera esperarshi els nois que assistiran a la susdita escola. Després el senyor Esteva Mdrata visitá al senyor Foronda, el qual sembla que ha cedit passatge de franc pera els aludits deixebles.

Comissió de Foment

A la comissió de Foment s'hi formularen les següents mocions:

Que s'eximeixi del pagament de l'impost anyal sobre calderes y motors als propietaris y industrials que s'hagin donat de baixa; que's formuli un projecte de perllongació del carrer de Basconia, desde'l de Bartrina al de Sant Andreu, y que's formuli el projecte y el pressupost de la clavaguera del carrer de Bartrina, que recullint les aigües del Torrent Dumenjó se dirigeix al carrer d'Agustí y Milá a enllassar amb la d'aquest carrer y recullir les aigües del Torrent Dragó.

Els cotxers vaguistes

Els cotxers vaguistes han acudit a l'Arcaldia demanant que's compleixi el contracte que l'Ajuntament té firmat amb els cotxers y que an aquells que deixin d'acudir tres dies a la parada se'ls hi retirá la concessió donantla an els que la tenen solicitada.

Els valents de la "Accion„

Aquest periódic havia insultat grollerament a nostre bon amic el regidor federal nacionalista don Oriol Martorell, davant lo qual aquest presentá la conseguent demanda judicial. Y heusaquí que'ls valents mauristes que prometien bofetades a tort y a dret, han demanat perdó com a manses criatures!..

Diverses

—L'arcalde d'aquí endavant sols rebirá els dimecres y divendres.

—Demá's reunirá la comissió de Reforma.

—En virtut de la llicencia del senyor Mir, s'haurá d'encarregar de la tinencia del districte V el senyor Lladó y Vallés. Qui ho havia de dir!

—Una comissió de proprietaris de Gracia ha recomanat a l'arcalde la resolució de l'instancia que tenen presentada sobre les incidencies de la trasllació del mercat de la Revolució a l'Abasseria.

El senyor Sostres, que desconeix l'assumpte, ha ofert estudiarlo.

—L'extinent d'arcalde senyor Comas d'Argemir ha canviat impressions amb l'arcalde sobre la conversió de la riera de Vallcarca en clavaguera y sobre la cooperació que hi puguin prestar els proprietaris.

—Uns proprietaris de la plassa dels Josepets han visitat a l'arcalde pera lamentar que hagi sigut tret de dit lloc un guarda urbá que feia molt temps que hi era, a conseqüencia d'una acusació falsa.

L'arcalde ha ofert enterarsen.

—La secció corresponent ha informat respecte a l'embassament d'aigües brutes al carrer de la Purissima Concepció (Horta), que convindria que'ls proprietaris canalisessin aquestes aigües fins a la riera.

—El ministre d'Hisenda ha desestimat la instancia de l'Ajuntament en súplica de dispensa de pagament d'alguns drets reials.

Al mateix temps ordena que's fassi la relació acostumada de bens subjectes a dits drets; relació que havia d'estar feta el 30 de setembre.

Teatres y Concerts

ROMEA

Lectura de poesies den Maragall

En Ricard Calvo y els artistes que amb ell formen la companyia castellana que amb un éxit tan continu y espontani, actua al Romea, mereixen de tots els que admiraven y estimaven an en Maragall un fervorós aplaudiment perqué se'ls hi deu el primer homenatge públic a la memoria del plorat poeta. Els senyors Calvo y Vaz y la senyoreta Abadia, la gentil actriu que ha debutat aquesta setmana, a la fi de la representació d'«El vergonzoso en palacio» que's donava abans d'ahir a la nit, llegiren les traduccions castellanes de «Les minves del Janer», «La vaca cega», «La dona hermosa», «Vistes al mar», «La cansó de Sant Ramon» y «El cant espiritual», degudes al fort poeta Eduard Marquina, an en Francisco Xavier Garriga, catedrátic de l'universitat d'Oviedo, y an en Joaquim Montaner. La senyoreta Abadia, que ja havia pres part en la vetllada que l'Ateneu de Madrid dedicá al nostre Poeta, llegí amb una deliciosa claretat de dicció y delicadesa la traducció de «Les minves del Janer» y la robusta y justíssima traducció que an Joaquim Montaner amb gran amor ha fet d'«El cant espiritual», llegida també en la vetllada de Madrid y donada a conéixer en la lectura donada no fa guire en el nostre Ateneu. L'actor senyor Vaz, amb una entonació y «pose» perfectes, llegí «La cansó de Sant Ramon» y «Les vistes al mar», y, després, en Ricard Calvo, en la lectura de les belles traduccions den Marquina «La mujer hermosa» y «La vaca ciega», mostrá com sempre aquella incomparable precisió en el dir, amb l'acabada transició de tons, amb una gens afectada matisació que sembla donar més relleu a la paraula y més ritme al vers.

El públic, molt escás, tant, que feia una fonda tristesa, ovacionà fortament als tres artistes.

NOVETATS

Hi ha grans desitjos pera admirar novament a la genial artista Mme. Marthe Regnier com ho demostra'l nombrosissim abonament pera les tres funcions que ha de donar en el Teatre de Novetats.

Entre les families abonades a palco hi figuren:

Senyors M. Garriga, J. Taltavull, Maria Gómez, Eloisa Ortiz de Rodríguez, baronesa de Salillas, Pere Catasús, Schilling, Gremay, Roman Fabra, Frederic Tubau, E. Ribalta, senyora de Queseda, P. Fábregas, viuda de Víctor Gerónimo Deu, Francisco Mercader, Antoni Pons, Vicens Bosch, M. Trollero, C. Dupont, J. Durán, viuda Rocamora, F. Vila, viuda y fills J. Vilá, Teresa viuda Mario, Albert Compte, Pasqual Coll, J. Coll, B. Balardi, Parellada, Trinitat Monegal, J. Carsi, C. Bouvard, y a butaques, Alfred Conde, J. Montagut, J. Tejerina, G. Gili, J. Font, R. Grassot, J. Palmerola, Champurcin, Ferran Coll, P. Salvat, Josep Salat, senyora Bassols, senyora Vivó, E. Gatell, Josep y Francisco Serrat, A. Giner, M. Girona, J. Larrariaga, Joan Mas, B. Pijoan, Joan Alandí, Josep Monné, Francisco Albó, J. Gatell, E. Cambra, R. Sagarra, A. Bonastre, J. Morera, A. Mas, Gonzal Arnús, viuda Sanz Selma, P. Corominas, Pere Sotolongo, Enric Brossa, G. Luria, C. Kruz, E. Labrune, L. Garnier, Appel, Tassel, E. Miquet, E. Bettig, senyora Morera, F. Curiel, Josep Damián, E. Rottier, G. Klein, Josep Soldevila, C. Barrau, B. Ortoll, N. Lejeune, J. Vernis, M. Gell, J. Rosich, S. Sampons, Enric Juliá, A. Bosch, B. de Bacardí, J. Torruella, D. Batlló, senyora Grisau, Francisco Verdoure, Joan Pou, R. Deloustal, S. Garre, J. Bertrand, Ferrer y Güell, E. Martignole, J. Galobart, G. Formiguera, L. Faure, Lebeuf, Leconte, senyora Martin, F. Barybry, Lluis Pellerin, Pere Bourrier, A. Triana, R. Giró, G. Trias, J. Massó, senyora Linares, L. Farge, A. Gallart, Giraud, Luque, J. Ferrer y Ferrer, M. Soler, R. Gener, L. Ruoff, L. Mercader, Francisco Coll, viuda Collaré, E. Brazis, Gaisset, M. Ges, Solitarian, viuda Vila, J. Casanellas, A. Garcia, G. Leon, P. Bourrier, V. Miralles, R. Regordosa, A. Narez, J. Boada, Henautl, E. Dorgebray, Anquet, senyora Bonifas, Josep Vilaseca, J. Caballero, marqués Santa Isabel, J. Vila, A. Nin, M. Andreu, Sevald, S. S. Rivals, F. Barceló, R. Massi, D. Cardoner, A. Ansaldy, Joan Caballero, Delimon, Robert, Cardenal, Armenteras, A. Macaya, L. Nicolau, G. Homar, L. Galopin, Jacob Amat, A. Maunier, Isabel Blanchart, J. Massó, Francisco Ortiz, Vincent, J. Durán y Ventosa, A. Rosal, Morel, Maite, F. Gibert, Canela, S. Rolando.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Han quedat definitivament combinats els dos programes que interpretará'l famós Quartet Rebner amb la cooperació del pianista Willy Rehberg, en el Palau de la Música Catalana.

En el primer concert o sigui el de demá tocaran:

Quartet en «fa», op. 77, n.º 2, Haydn.

Quintet en «fa menor», op. 34, Brahms.

Quartet en «fa», op. 59, n.º 1, Beethoven.

Y en el darrer concert el que tindrá lloc dimecres, dia 24, executaran.

Quartet en «sol», Mozart.

Quartet en «mi bemol», op. 127, Beethoven.

Quintet en «mi bemol», op. 44, Schumann.

Festes y Sports

Foot-ball

PARTIT "BARCELONA„ - "ESPAÑOL„

Aquesta tarde, a les tres, tindrá lloc el tan esperat partit de Campionat, entre'ls primers equips del «Barcelona» y de l'«Español».

Com esperem que la cultura dels jugadors d'ambdós clubs sabrá sobreposarse a les impertinencies de la petita part del público que a'l diumenge passat privá que s'acabés la lluita entre l'«Español» y l'«Universitari», confiem en que'l partit d'avui, donats els elements que hi prenen part, será un dels millors que haurem presenciat entre equips locals.

Butlletí comercial

20 de janer de 1912

Moviment de Borsa

Feia molts dies que no haviem vist una sessió tan animada com la d'ahir tarde. En tots els rotllos hi havia animació y se donaven versions favorables a la tendencia alsista.

A Paris l'Exterior espanyol tancá a 95'35; els Nords a 438; els Alacants a 431, y els Andalusos a 275.

Londres: Renta espanyola a 92'75; Consolidad anglés a 77'50.

BORSA DE MADRID

Interior comptat	84'70
— fi de mes	84'85
— — pròxim	....
Amortisable 5 per 100	101'05
— 4 per 100	....
Banc d'Espanya (accions)	453'50
Accions Tabacalera	294'00
Riu de la Plata	495'00
Sucrera preferents	43'50
— ordinaries	....
— obligacions	78'00
Francs	107'90
Lliures	27'24

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Paper
Londres, 90 dies vista	.....	26'71	.....
— xec	27'27	.....	27'27
París, xec	8'05	.....	8'05
Madrid y plasses banca, a 8 d/v.	.....	0'30	.....

Efectes públics espanyols

	Oper.	Diner	Paper
Deute Inter. fi de mes (abril).	84'775	84'80	84'825
— — fi pròxim	....	....	....
— — comp., serie A	86'90	.....	.....
— — — B	85'45	.....	.....
— — — C	85'35	.....	.....
— — — D	84'85	.....	.....
— — — E	84'80	.....	.....
— — — F	....	....	....
— — — G. H.	86'50	....	....
— — dif. series	.....	.....	.....
— Amort. fi mes (15 feb.)	.....	.....	.....
— — comp., serie A	102'40	.....	.....
— — — B	102'30	.....	.....
— — — C	102'30	.....	.....
— — — D	102'25	.....	.....
— — — E	....	.....	.....
— — — F	....	.....	.....
— — dif. series	.....	.....	.....
— Amort. fi de mes (abril)	.....	.....	.....
— — comp., serie A	....	.....	.....
— — — B	.....	.....	.....
— — — C	95'50	.....	.....
— — — D	.....	.....	.....
— — — E	.....	.....	.....
Títols Deute Mun., 1903-4-5	96'50	.....	.....
— — — 1906	96'75	96'25	96'50
— — — 1907	.....	96'25	96'50
— — Reforma 1908	95'25	95'00	95'25
— — Maig 1899. Ensxe.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Ensxe.	.....	.....	.....
— — Mun. de Sarriá	.....	98'75	99'25
Empréstit Diputació Prov.	100'00	99'75	100'25
Port de Melilla y Xa'arines	.....	107'50	108'00

Obligacions comptat

	Oper	Diner	Paper
Nord d'Esp., prior. Barcelona	82'50	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar.	80'00	....	.....
— Villalba a Segovia	.....	95'75	96'00
— esp. Alm. Val. Tar.	95'85	95'65	95'85
— Osca a Fr.s, alt. lla.	97'25	97'25	97'35
Mines Sant Joan Abadesas	.....	81'25	81'75
Tarragona a Barc. y Fransa	.....	58'75	58'85
Madrid, Sarag. Alic., serie A	.....	106'25	106'75
— — — B	102'75	102'75	103'00
— — — C	95'85	95'75	96'00
— — — D	95'85	95'75	96'00
Madrid a Barcelona, directes	.....	.....	.....
— — Reus a Roda	.....	87'25	87'65
Alm. Val. y Tarrag., no adher.	.....	62'00	62'50
— — adherides	77'75	77'85	77'85
Mad. Zam. Or. Vigo, em. 1880	.....	44'15	44'35
— — — 1883	.....	44'15	44'35
— — serie G y H	.....	78'75	79'25
Asturias, Gal. y León, 1.a serie	.....	.....	.....
— — 2.a hipo	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Cáces. Port., serie 1.a	.....	103'00	103'50
— — — 2.a	.....	.....	.....
— — — 3.a	.....	95'00	95'50
— tots els cent. impars	.....	.....	.....
Basc-Asturià, 1.a hipoteca	.....	.....	.....
— —	.....	103'00	103'50
Cariñena a Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	.....	93'25	93'75
Companyia General Tramvies	.....	95'00	95'50
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext	.....	94'75	95'00
— Barc. Elec. (juliol)	.....	101'50	102'00
— — (abril)	93'50	93'50	94'00
Companyia Transatlántica	.....	53'00	93'50
Canal d'Urgell	76'25	76'00	76'50
Soc. Gen. Aigües Barc. (juliol)	.....	75'25	75'75
— — — (abril)	.....	92'50	93'00
Comp. Gen. Tab. de Filipines	100'50	100'25	100'75
General Sucrera d'Espanya	....	77'75	78'25
Port de Barcelona, emp. 1905	.....	103'50	103'75
— — 1908	.....	.....	.....
— — Circul. 1909	.....	.....	.....
— — — 1910	.....	104'75	105'00
— — — 1911	.....	104'75	105'00
Port de Tarragona	.....	100'75	101'25
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre	.....	93'00	93'50
Foment Obres y Construc	98'50	98'00	98'50
Comp. Cotxes y Automóbils	.....	.....	.....
Siemens Schuckert, Ind. Elec.	.....	97'25	97'75
Societat Valenciana Elec	.....	101'25	101'75
Navegació y Industria	.....	92'25	92'75
Societat Carbons de Berga	.....	96'00	96'50

Accions fi de mes

	Oper.	Diner	Paper
Banc Hispano Colonial	150'60	.....	.....
— Prestams y Descomptes	17'50	.....	.....
Catalana General de Crédit	.....	.....	.....
Societat de Crédit Mercantil	45'35	.....	.....
F.C. Med. a Zam. y Or. a Vigo	19'85	19'75	19'80
— Nord d'Espanya	99'20	99'15	99'20
— Madrid a Sarag. y Alac.	98'20	98'15	98'20
Comp. Reial Canalisació Ebre	....	.....	.....
Ferrocarrils Andalusos	59'60	59'60	59'65

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÁ, *Rambla del Mitj, 22.*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior. fi de mes	84'82	84'80
Alacants, ídem	97'75	97'80
Nords, ídem	98'80	98'85
Orenses, ídem	.....	19'40
Colonials, ídem	.....	.....
Cotons	N/D.	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior, fi de mes	84'87	84'87
Alacants, ídem	98'50	98'40
Nords, ídem	99'40	99'30
Orenses, ídem	.....	.....
Colonials, ídem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons	N/D.	.....

Canvis de moneda

Alfons	7'60	p. 100
Isabel	10'60	—
Unses	7'70	—
Or de quatre durus	7'20	—
Or de un y dos durus	8'60	—
Dollars	10'60	—
Lliures esterlines	27'03	ptes.
Francs	7'70	p. 100
Marcs	132'50	—

Plassa de Barcelona

COTONS

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good middl.	Good Middling
N.-Orl.-Texas.	162 a 164	156 a 158	152 a 154
Altres ports	... a ...	154 a 156	151 a 153

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. RAMÓN.

Dia 20 de janer

En 100 kilos, fora consum

Andalús, nou	de 103'00 a 102'50	pessetes
Tortosa	de 130'00 a 143'50	—
Borges, nou	de 139'25 a 147'75	—
Baix Aragó	de 150'00 a 157'50	—

Arribades pels molls y estacions en el dia d'ahir Estació del Bogatell, 90,000 kilograms.—Estació de Vilanova, 90,000 id.—Estació del Nord; 9,000 id.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 bidons de 4 litres

Regia, extraverge	7'50	pessetes	cada un
— superfi	6'70	—	—
La Trompeta	5'50	—	—

METALLS

Londres, 19 *de janer*

Coure	63	10	..
Estany	187	5	..
Plom	15	16	3
Plata	29	1/4	.

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOADA Y TRAVESSA, *plassa Antic Born, 14.*

Dia 20 janer

Preus per 100 kilograms franc envás y estació a moll de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 ázoe	30'50
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 10 toneladas	....
— — pols — 10 —	....
— amónic 20/21 ázoe	42'00
Clorur potassa 80/82 equivalent a 52/53 per 100 potassa pura	26'00
Sulfat potassa 90/92 equivalent a 48/50 per 100 potassa pura	30'00
Superfosfat cals mineral 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	7'25
Superfosfat cals mineral 16/18 per 100 àcid fosfòric soluble	8'40
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	9'25
Superfosfat cal ossos 15/16 per 100	11'00
Escories Thomas 15/16 per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 98/100 pures	70'00
Sofre en sacs de 40 kilos el sac	8'15
— — — 20 — —	4'20
— flor en sacs de

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 20, 10 mati a 9 nit

Del «Reina Regente»

A Cartagena.-Detalls del salvament

Segons un telegrama rebut en el ministeri de Marina el creuer «Reina Regente» se trobava, sense novetat, a les 11'10, a 20 milles de Cartagena.

En aquest port hi ha preparat el dic que ha de rebre'l creuer.

Melilla. — La operació pera salvar al «Reina Regente» se va realisar amb grans dificultats.

Un escafandrer va baixar a fer un reconeixement a la quilla del barco.

Minuts després un cop de mar el va llensar contra l'esborranc, que'l va atraure per la forsa de la succió.

Va faltar allavors la respiració a l'escafandrer y se'l va treure mitg asfixiat y ferit en la cara y mans.

Amb grans esforsos se va conseguir que reaccionés.

Essent impossible continuar el reconeixement pera tapar el forat y essent gravíssim el perill de que'l barco se'n anés a fons, el comandant va saltar a terra, disposat a embarrancarlo abans que deixarlo perdre, y, en efecte, el «Laya», valentse de una maroma, va embarrancar de popa al creuer.

Pot assegurarse que'l barco s'ha salvat gracies a la pericia de la tripulació y sobre tot al serveí de l'escafandrer Miquel Garcia, a qui se li donará una recompensa.

La Junta de Defensa Nacional

Aquest matí s'ha reunit en el ministeri de la Guerra la Junta de Defensa Nacional baix la presidencia del rei.

Entre'ls assumptes tractats figura l'examen de 17 expedients relatius a ferrocarrils estratégics y altres assumptes de Marina, relacionats amb l'apostader de San Fernando y l'arsenal de la Carraca.

Crim

A dos quarts de cinc d'aquesta matinada la parella de seguretat que estava de servei al carrer de Los Abades, rebé avís que li donà un individu, de que hi havia estesa a terra una dona.

La parella, en unió del desconegut denunciant, acudí al lloc esmentat y trobá en efecte a una dona estesa a terra, pero encara amb vida.

Els guardes la trasladaren immediatament a la casa de socors, morint en el trajecte, car, quan ingressá en l'establiment, els metges certificaren que havia mort per asfixia.

S'anomenava María Fernández y tenia forament lligat al coll un mocador negre, amb el qual fou estrangulada, seguramentt.

Com a presumpte autor del crim fou detingut Angel de la Torre, de 32 anys, electricista, que fou qui avisá als guardes.

La víctima tenia 36 anys.

Era soltera y vivia amb un venedor de periódics apellidat el «Chapa».

La rifa

En el sorteig de la Lotería que ha tingut lloc ayuí, han sortit premiats amb els majors els números que seguéixen:

Primer premi, 150,000 pessetes, número 6,900, venut a Ceuta.

Segon premi, amb 60,000 pessetes, número 28,000, despatsat a Madrid.

Tercer premi, 40,000 pessetes, el número 14,468, venut a Barcelona.

De Valencia

Valencia. — El general Echagüe ha traslladat fins el diumenge el seu viatge a Cullera.

Se dirá una missa de campanya en la hermita de la Verge del Castell y se treurá la imatge.

La jurisdicció militar s'ha inhibit en el sumari de les causes que se seguéixen a Catarroja, Gandia, Tabernes de Valldigna, Bunyol y Benifayó.

S'han sobreseit les causes d'Alcudia, Carlet y Bujalance.

El general Echagüe no s'ha conformat amb la sentencia del Consell de guerra de Arcila per agressió a la forsa armada.

En canvi ha sigut aprovada la del Consell d'Alcoy en la qual se condemna a un sacerdot a sis mesos d'arrest per insult a l'exército.

Han sigut empresonats dos comerciants als qui se suposa complicats en un robo comés en una casa de préstams.

També han sigut detingudes dues dones per dedicarse a estafar als incauts pel tan acreditat sistema d'endevinar el pensament.

Els carrilaires andalusos. -- Vaga?

Málaga. — Torna a parlarse amb insistencia d'una probable vaga de ferroviaris de la companyia dels Andalusos.

Segons s'afirma per aquests, el director senyor Kornes, desde un xic després d'haver solucionat el ministre d'Hisenda les diferencies entre'ls obrers y la Companyia, relacionades amb el Montepiu, ve cometent algunes coaccions indirectes pera lograr que els empleats formin de conformitat en la institució.

Darrerament se diu que s'han comés altres coaccions descaradament, arribant a despedir a alguns obrers rebels de la secció de Xerés.

Per altra part, encara no s'han tornat les quantitats retingudes en el Montepiu a cap obrer.

Associació en projecte

Ceuta. — Procedent de Tetuan ha arribat el doctor Albert Vandelac, que marxará a Tánger y Madrid, ont passará 15 dies, y després a París, pera encarregarse novament del seu destí en la embaixada d'Espanya.

Se diu que'l principal objecte del seu viatge a Tetuan ha sigut fundar una associació hispano-hebrea, baix la forma de cooperativa de socors mutus, que difundirá entre'ls hebreus marroquins d'origen espanyol l'amor a Espanya, propagant entre ells el pensament espanyol, desenrotllant les relacions comercials, polítiques, literaries y artístiques y facilitant les vies de la més perfecta assimilació a Espanya als elements hebreus que, com es sabut, constitueixen una fracció importantíssima de la població de l'imperi.

La prempsa de Madrid

La «Gaceta»

Publica:

Decrets de Guerra y Marina trasmesos ja.

Un nomenant secretari general del Consell d'Estat y quefe superior d'Administració civil a don Francisco Martínez Fresneda.

Concedint la gran creu del Mérit Militar al director general de Presons, senyor Pérez Crespo.

Disposant que en tant no s'estableixi el quadro general de banderes, insignies de mando y distintius que ha de substituir al vigent aprovat per reial decret de 6 d'octubre de 1886, regeixi el parcial de la segona que s'indica.

Declarant oficial la celebració del X Congrés internacional de Taquigrafia que tindrá lloc en aquesta cort desde'l 26 de setembre al 2 d'octubre de l'any corrent.

Reial orde referent a la celebració a Espanya del segon Congrés internacional de Ciencia administrativa.

Reial orde concedint el plas fins a la una de la tarde del 25 del corrent, pera que els opositors al Cos d'aspirants a la judicatura y al ministeri fiscal que no haguessin presentat la certificació del Registre Central de Penats puguin verificarho y efectuar el dipósit en metálic que requereix la convocatoria.

Altre nomenant delegat oficial del ministeri d'Instrucció pública en l'Exposició Nacional de Pintura, Escultura y Arquitectura que ha de celebrarse en aquesta cort durant l'any corrent, a l'oficial de la secretaria don Eduard Fernández Pita.

Reial orde ampliant fins al 21 de mars vinent el plas senyalat pera la celebració del concurs de subvencions de camins veinals.

Concurs de premis de l'any corrent en la Biblioteca Nacional.

"El País„

Publica un extens article ocupantse dels suplicatoris, assumpte que califica de conte de la bona pipa.

Diu que a lo que's tira amb el projecte del Govern sobre'ls suplicatoris es a matar la llibertat de la tribuna com s'han matat totes les demés llibertats.

"El Imparcial„

En l'article de fons comenta'l debat de ahir en el Congrés.

Diu que'l quefe del Govern contestá en forma moderada al discurs de don Lluis Zulueta, examinant somerament la pena de mort y relugint tractar amb discreció de governant, de la política africana.

Detalla la doctrina exposada pel senyor Canalejas, al contestar al senyor Albornoz defensant la política del Govern com responsable que es dels negocis públics.

"El Liberal„

Parla també en l'article de fons del debat politic que comensá ahir en el Congrés.

Diu que'l senyor Canalejas, guardant baix clau el projecte d'abolició de la pena de mort, que'l dilluns li era grat, se queixá amargament dels republicans y socialistes.

Considera «El Liberal» que res hi ha que justifiqui aquestes queixes.

S'extranya de que després de vint y tants anys d'haver intervingut en les qüestions obreres l'Unió general de Treballadors, sense que ningú, ni sisquera'l senyor Maura, consideressin ilegal a dita Associació, surtin ara el senyor Canalejas y el seu Govern amb el providencial descobriment de que es una entitat ilegal y que per tant procedeix impedir son funcionament.

D'una agressió

Bilbao. — Aquesta matinada han sigut detinguts deu individus als quals se considera complicats en la agressió a l'arcalde de Bermeo, don Teodor Vidaechea.

Notes parlamentaries

S'ha reunit aquesta tarde la Comissió del Congrés que entén en el projecte de reforma del reglament de la Cambra.

L'objecte de la reunió era tractar del vot particular del senyor Azcárate.

qüestió dels suplicatoris.

La Comissió ha acordat que s'aplassi la

En una conferencia que celebraren el comte de Romanones, el senyor Dato y don Melquiades Alvarez s'acordá que no comensi avui la discusió dels suplicatoris.

Sobre aquesta qüestió el comte de Romanones opina que s'ha de prescindir dels suplicatoris que estan pendents.

Igual forma s'empleá en 1904, en temps del Govern conservador.

—La sessió d'avui del Congrés se dedicará tota ella al debat politic.

Probablement a darrera hora intervindrá en el debat el senyor Barral.

Ferrocarrils en projecte

Se parla d'un projecte de construir dues línies de ferrocarrils, una de Madrid á la frontera francesa y una altra de Madrid a Valencia.

Amb aquest motiu se troben a Madrid un representant d'un Banc de Nova York y d'altres societats bancaries dels Estats Units, que han conferenciat amb els senyors Canalejas, Garcia Prieto y Gasset.

CONGRES

(Final de la sessió d'ahir)

El senyor ALBORNOZ rectifica, insistint en lo que ha dit respecte a la persecució obrera a Saragossa y en negar que hi hagi aquí veritable partit lliberal.

Al·ludeix a la llei de Jurisdiccions y diu que es una vergonya del Parlament espanyol.

El comte de ROMANONES. — Una vegada aprovada y sancionada una llei ja no se pot discutir.

El senyor ALBORNOZ: Les lleis sancionades no són inviolables ni indiscutibles.

Segueix dient que'l poble espanyol es excessivament governable y que'ls governs són els que amb desacerts engendren anarquia y desorde.

El partit republicá espanyol es revolucionari, perquè no pot colaborar a una política buida en la que no hi ha més que paraules, paraules y paraules.

Recorda que an en Pi y Margall se li digué filibuster y que en Salmeron creá La Internacional, que allavors era sindicalisme revolucionari. Se vol acabar amb el socialisme revolucionari; això ho volgué fer en Bismark y obtingué resultats contraris als proposats, perquè'l socialisme a Alemanya adquirí majors vols.

Se sospen el debat.

Sessió del dia 20

Baix la presidencia del comte de Romanones comensa la sessió a tres quarts de quatre.

En el banc blau hi ha el quefe del Govern. Les tribunes estan animadíssimes y en els escons hi ha bastants diputats.

S'aprova l'acta de la anterior.

S'acorda que's procedeixi a elecció parcial a La Valiza, Mataró, Casas-Ibáñez y Salamanca.

A proposta del president s'acorda que'l dimars próxim una comissió de diputats vagi a felicitar al rei amb motiu de sa festa onomástica.

Precs y preguntes. — Els senyors AMAT y BUENDIA formulen precs de interés local.

El senyor PEDREGAL demana una relació de competencies entre diferents tribunals y altra d'indults per delictes electorals.

El senyor MORAL demana una relació dels diputats que hagin sigut agraciats per l'actual Govern amb algun cárreg, nomenament o ascens que no sia d'escala tancada.

El comte de ROMANONES ofereix accedir an això.

Demana també l'expedient d'arrendament d'un local pera duana al Ferrol.

Segueix el debat polític.

DISCURS DEN PAU IGLESIAS

El senyor IGLESIAS (Pau) comensa dient que creu que defraudará les esperanses dels que esperen estridencies d'ell y tertes actituts.

Afegeix que poc acostumat als métodes son discurs será quelcom desordenat.

Dit això entra en materia.

Li diu an en Canalejas que ha abjurat de tal manera de son credo politic que no sols ha fracassat sa política sinó que creu que no tornará a governar més. (Grans rumors.)

El senyor CANALEJAS: Ja ho veurem.

El senyor IGLESIAS (Pau): N'estic segur ja no ser que'ls espanyols perdin la memoria.

Explica per qué'l partit socialista ha donat el canvi que tant extranya al senyor Canalejas.

La evolució's fa fins a un punt en que es necessaria la revolució.

Recorda les polémiques que'ls socialistes han tingut amb els republicans y sempre han dit en elles que era necessaria la seva colaboració pera contribuir al triomf de la República.

Va fent historia fins arribar al moment en que'ls socialistes varen creure necessari unirse als republicans, perquè pera combatre la política dels homes de la monarquia no n'hi havia prou amb la protesta. Com que'l regisme era y es el que empara an aquests homes, contra el regisme devien anar. Es això esser un partit ilegal?

Es clar que hem parlat de violencia, pero es que aquesta es necessaria en certs casos. Vosaltres mateixos la empleeu també y bastant sovint; pero com que nosaltres no som sanguinaris jo he dit en els mitings que sentiria que la violencia tingués que emplearse.

Nosaltres hem amat a la Conjunció y treballem pera això, sense que'l partit republicá hagi acceptat el nostre programa, com tampoc hem acceptat nosaltres el seu.

Se'ls diu als republicans que s'han unit als enemics de l'exército. Pero ¿es que creiem nosaltres que demá mateix va a desaparéixer l'exército? No; lo que fem es treballar pera que l'exército sigui la menor cárrega possible pera el país, perquè amb les idees dels treballadors es compatible l'interés general del país.

Nosaltres, al laborar contra el regisme, no pensem solament en la violencia, perquè no es aquest l'únic medi de combatrel.

El senyor Canalejas no ha fet política lliberal, perquè demana als socialistes una actitut y una altra als republicans. Un partit verament lliberal no necessita tenir relació amb els partits avensats; pot per si propri fins desarmar an aquests en alguns extrems. Si el senyor Canalejas hagués desenrotllat el seu programa no necessitaria republicans ni socialistes que canviessin la seva actitut, perquè aquests serien els mateixos en les seves doctrines, pero hauria canviat l'ambient politic.

El senyor Canalejas va dir que dins de la monarquia anava a governar molt lliberalment, pero no ho ha fet, y per això necessita que nosaltres canviem. Per aquesta raó S. S. ha experimentat un gran tracás. El partit de S. S. vol mantenir la supremacia del poder civil, pero ve'l cas de Cullera y no reclama pera la jurisdicció civil els processos que s'incoaren.

Encara no'ns ha explicat S. S. per qué Valencia ha viscut tants mesos en l'anormalitat constitucional.

S. S. ha mantingut la llei de Jurisdiccions. Cóm es parla de la supremacia del poder civil?

Creu S. S. que això no's veu y no's comenta fora d'Espanya? Sí, com se comenta que's fessin a Valencia unes eleccions amb les tropes al carrer, com se comenta la inexplicable demora en obrir les Corts.

Abans de sospendre les garantíes S. S. va sospendre'ls mitings contra la guerra. Aquesta a qui afecta més es als treballadors. Per qué no han de tractarne? Supos sem que estiguin equivocats els que fan campanya contra la guerra; doncs bé: mentres se moguin dins la llei tenen dret a lerho.

¡Ens deia ahir el senyor Canalejas que demanessim els socialistes. Doncs ja demanem; ja demana el proletariat, y protesta contra aquesta guerra que tant el perjudica. Si la nació no's commou per la guerra, per qué vol que's commogui el president del Consell? No hi van vides y milions?

¡Podran tenir els treballadors excessos de llenguatge, pero no se'ls pot negar la raó de la protesta.

No's consegueix res convertint la nació en una tomba, ont regni el silenci, sinó deixant parlar pera que's coneguin y se puguin esmenar els errors.

Se'ns diu antipatriotes als qui som enemics de la guerra. Doncs bé: jo sé d'aquests que's diuen patriotes que porten els seus productes a l'extranger en barcos de altres nacionalitats, que són advocats de companyies extrangeres y altres coses per l'estil que no significuen certament un gran amor a la patria, o al menys, més amor an aquesta que als seus interessos propris.

Se posa molt punt en presentar grans discrepancies entre'ls socialistes espanyols y els extrangers. Doncs bé: la nostra conducta está aprovada en congressos internacionals; ens varen socórrer l'any 1909, y si l'Alemanya els socialistes són enemics da l'imperialisme y el kaiser els té pels seus majors enemics.

Passa a tractar de la vaga de Bilbao y diu que'l Govern, en lloc d'estudiarla, afirmá que era un moviment revolucionari.

Examina les peticions que formulaven els obrers d'Oviedo, Bilbao y Málaga, y fa un llarg relat de les vagues de Bilbao.

Censura al senyor Canalejas y diu que'l fet de que'ls patrons estiven disposats a tranzigir, prova que no hi havia conjura.

Y pregunta: Qui es el culpable?

El senyor CANALEJAS: S. S.

El senyor IGLESIAS (Pau): S.S.

Justifica després els viatges de propaganda que feu y la seva assistencia als mitings contra la guerra de Melilla, tot pera demostrar que no hi hagué complot.

Diu que a Bilbao els actes de tiranía foren per part de les autoritats y que les tropes estaven a disposició dels patrons.

El senyor CANALEJAS: No es cert.

El senyor IGLESIAS (Pau) segueix parlant de la persecució que's feu contra els obrers, y diu:

Deviau d'haver comensat per estudiar les seves peticions.

El senyor CANALEJAS: Confio en la bona fe de S. S. pera que digui en quin sentit vaig telegrafiar jo y quantes vegades ho vaig fer.

El senyor IGLESIAS (Pau) califica de provocador al Govern, que menassá amb enviar a Bilbao 72,000 homes.

Diu que'ls successos de Catalunya foren molt més greus, y els de fora més greus encara.

S'ocupa de la disolució de la Unió General de Treballadors y diu que això ha revela la rabia del senyor Canalejas contra els obrers.

Les paraules del orador donen lloc a rumors en la Cambra.

Anareu més lluny que'ls conservadors. Aquests complien amb la seva missió, que era governar contemporisant y olvidant.

El senyor MAURA: Tal vegada no's pot olvidar ni's deu olvidar.

El senyor IGLESIAS (Pau): Així veiem que sou tots iguals y per això ens posau en el cas de clamar contra el régim. (Cops de campana de la presidencia. Rumors y protestes dels monárquics.)

S'ocupa seguidament l'orador del tancament de la Casa del Poble.

Afirma que no hi havia motiu pera fer lo que s'ha fet amb el pretext de que no estaven legalisats els estatuts de la Casa del Poble.

Si se'ns hagués indicat — diu — ho haguessim fet.

Se'ns critica que no'ns posem al davant dels grupus. Se posa S. S. al daviant dels guardes? (Rumors y rialles.)

En aquest país ont no hi ha responsabilitat efectiva pera els ministres, qui obra amb més impunitat, S. S. o jo?

Qué es més punible, predicar contra el régim o realisar actes polítics financiers y militars desde'l Govern, en perjudici del país?

S'acorda prorrogar la sessió per menos de dues hores.

Torna a parlar l'orador de la guerra de Melilla y diu que estem fent una guerra de conquesta sense que l'exército pugui lograr llorers per les dificultats de terreny y per les dificultats naturals que no vencerem mai.

El senyor CANALEJAS contesta an en Pau Iglesias.

Repeteix que la Unió General de Treballadors estava fora de la llei, y diu:

Els senyors del Comité de la Unió General de Treballadors me digueren que ignoraven qui declará la vaga. (Rumors.)

Qui la declará sinó la Junta de dita entitat? La llei exigeix la presentació al Govern dels estatuts de tota societat. No ho haveu fet y per això la Unió General de Treballadoors no tenia existencia legal.

La Casa del Poble no s'ha obert perquè no ho han volgut els senyors d'ella.

El problema se redueix a legalisar l'existencia de societats. No les expulsem de la legalitat, sinó de la incoherencia. Ja que teniu medis pera que les societats tinguin vida legal que sigui aquesta un fet. (Bé).

La Unió General de Treballadors ha treballat pera minar la disciplina del soldat. Tinc agravis que no puc oblidar. Lo injust no prevaldrá mai. (Bé.)

S. S. necessita una bandera política, li prestaren apoi els republicans y arribáreu fins a la conjunció.

Crec que la Conjunció es una conjunció disjuntiva. (Rialles.)

S. S. vol imposar sa voluntat y sab que no compta amb l'apoi del proleturiat. (Bé.)

La sola aspiració del senyor Iglesias es impedir la guerra. Amb quin pretext y pera qué?

Les coses que vareu dir manant els conservadors y manant els lliberals no's toleren en lloc. Avui es S. S. més prudent. Ho agraeixo. (Bé.)

Ont hi ha una monarquia o República que consenti els atacs al régim com fa S. S. en mitings, lletreros y periódics?

Sou funestos pera'l proletariat, per l'explosió revolucionaria. Busqueu la vaga general pera enderrocar el régim, no pera millorar a l'obrer.

Recorda an en Pau Iglesias els viatges y treballs que feu pera impedir l'embarc de tropes y li diu: Desconeixeu la petjada que deixá vostra tasca a París y Lisboa?

Posa l'exemple dels socialistes italians que han votat un gros crédit pera artilleria a Trípoli.

Dedica un record als homes republicans antigs, comparantlos amb els d'ara que junt amb els socialistes fan lo possible pera debilitar al país.

A Bilbao, diu, els ciutadans pacífics no podien sortir al carrer. En aquella vaga, que sigué revolucionaria, no's vessá sang.

Teng datos pera provar que tot fou un plan revolucionari.

Acaba dient:

Encara que'm desautorisi el senyor Iglesias pera realisar el meu programa, me tè sense cuidado. Me sento amb forses pera continuar en el meu lloc y desenrotllarlo. (Aplaudiments de la majoria.)

El senyor IGLESIAS (Pau) demana que se sospengui el debat, donçs diu que no ha sentit bé'l discurs del senyor Canalejas y desitja llegirlo pera rectificar. (Rumors.)

El president hi accedeix y sospen el debat.

S'entra a l'orde del dia.

Els diputats surten en massa del saló.

El president dona forts cops de campaneta pera imposar silenci. No se sent la lectura que fa un secretari del projecte de llei fixant les forses de terra pera el corrent any, que's posa a discusió.

El senyor PEDREGAL consum el primer torn en contra del dictamen. Protesta de l'ausencia de diputats.

El PRESIDENT els crida tocant els timbres.

Alguns diputats dirigeixen frases al senyor Pedregal y aquest protesta. Al fi se restableix l'orde.

El senyor PEDREGAL censura que's deixi a la voluntat del ministre de la Guerra aumentar o disminuir el contingent.

El ministre de la GUERRA li contesta defensant el projecte.

El senyor MONTES SIERRA demana que s'expressi el nombre de soldats que hi haurá de guarnició a Africa.

El ministre de la GUERRA diu que això depen de les circumstancies.

Els republicans demanen votació nominal sobre l'article primer del dictamen, y queda aprovat.

També es aprovat l'article segon y últim del projecte.

Se posa a discusió el projecte de llei fixant les forses de mar pera l'any natural.

El senyor MONTES SIERRA impugna el dictamen.

El ministre de MARINA li contesta.

Se sospen el debat y s'aixeca la sessió.

SENAT

Sessió del dia 20

El senyor López Muñoz declara oberta la sessió a dos quarts de quatre, amb escassa concorrencia en escons y tribunes y els ministres de Foment y Instrucció en el banc blau.

S'aprova l'acta.

Precs y preguntes. — El bisbe de JACA anuncia una interpelació al senyor Barroso sobre les quantitats que's deuen a la guarda civil per diferents conceptes.

Després protesta de que no s'hagi provist, després de set mesos, una plassa de beneficiat que hi ha vagant en la catedral de Jaca, oblit que considera gravíssim y sense precedents, encara que trobi alguna atenuant en favor del senyor Canalejas pel molt treball que sobre ell pesa per no hi haver-hi ni un diputat ni un senador capás de desempenyar la cartera de Gracia y Justicia.

Censura al ministre d'Instrucció Pública pel seu decret de 10 de novembre darrer sobre l'Escola del Magisteri, disposició que a son judici enclou una ofensa pera la Iglesia.

El ministre d'INSTRUCCIO li contesta aclarint el decret esmentat y ofereix transmetre'ls precs al senyor Canalejas.

El duc de SAN PEDRO GALATINO se plany del mal estat de les carreteres de Espanya.

El ministre de FOMENT diu que pera aquesta atenció se consignen 25 milions de pessetes en el pressupost.

El senyor POLO Y PEYROLON demana que s'aumenti el nombre de carters a Valencia.

El ministre d'INSTRUCCIO contesta al senyor Polo y Peyrolon, y diu que'l Govern tindrá en compte son prec.

S'entra a l'orde del dia y s'aprova el dictamen de la comissió d'actes proposant que s'aprovi l'elecció parcial d'un senador per la provincia de Cáceres, de la qual resulta elegit don Eloi Sánchez.

També s'aprova el dictamen proposant la admisió de dit senyor pera l'exercici del cárreg de senador, així com l'admisió dels senadors vitalicis don Julián González Parral, baró de La Torre, marqués de Pilares y don Ramon Castro Artacho.

Juren el cárreg de senador don Eloi Sánchez, don Ramon Castro y el marqués de Pilares.

La Cambra passa a reunirse en seccions.

Després se renua la sessió y continua la discusió sobre'l projecte de llei de ferrocarrils secundaris y estratégics.

El senyor SANCHEZ ALBORNOZ combat el dictamen en un llarg discurs.

Creu que'l projecte no solucionará la qüestió, en atenció al cost de cada kilómetre, que es enormement car.

Proposa que s'estableixi com a máximum de subvenció la quantitat de 150,000 pessetes per kilómetre, sens perjudici d'aumentarla.

Apoia després una esmena pera que's concedeixi a les companyies una subvenció amb destí a retirs pera els empleats.

El ministre de FOMENT diu que'l projecte tendeix a corretgir els defectes de la llei actual.

Afirma la necessitat de garantir l'interés del capital y s'oposa a que's fixi com a máximum la subvenció de 150,000 pessetes, per considerarla insignificant.

Promet portar una llei sobre retirs d'empleats de ferrocarrils.

Rectifiquen els senyors Sánchez Albornoz y ministre de Foment y queda aprovada la totalitat del dictamen.

Se passa a la discusió de l'articulat y queden aprovats els quinze primers articles.

S'aixeca la sessió.

Madrid, 20, de 11 a 1 matinada

El Banc d'Espanya

El balans del Banc d'Espanya d'aquesta setmana, ofereix un aument de la reserva d'or de sis milions de pessetes que li cedí el Tresor al canvi corrent.

El Consell d'Administració del Banc de Espanya se reuní pera canviar impressions sobre'l projecte de reforma de la llei per que's regeix dit establiment de crédit, que llegirá el ministre d'Hisenda a les Corts la setmana próxima.

Audiencia regia

El rei ha concedit audiencia a una comissió d'atenciestes que anirá a entregarli el missatge expressantli la seva gratitut per haver indultat al Xato de Cuqueta.

Madrid, 21, de 1 a 3 matinada

Programa parlamentari

El programa del Congrés pera'l dilluns es el seguent:

Després dels pregs y preguntes continuará el debat politic, rectificant en Pau Iglesias y el senyor Canalejas.

Després parlará el senyor Barral.

Creu el comte de Romanones que no hi haurá temps pera parlar el senyor Salaberry y don Melquiades Alvarez, qual intervenció en el debat quedará pera'l dimecres, perqué el dimars no hi haurá sessió per esser el sant del rei.

El dilluns comensará la discusió del projecte de llei relatiu al procediment pera processar als diputats y senadors que delinquin, en lloc de comensar la discusió de la reforma del reglament de la Cambra, per haverse posat d'acord republicans y conservadors.

Deia el comte de Romanones que aquest projecte es de molta trascendencia y que se li dedicará l'atenció que mereix.

Reunió de ministres. - Parla en Canalejas

A l'acabar la sessió del Congrés se reuniren els senyors comte de Romanones, Canalejas, Barroso, Luque, Gasset y Rodrigáñez, canviant impressions sobre la marxa del debat politic. Se mostraren satisfets.

El senyor Canalejas digué després als periodistes que li agradá que en Pau Iglesias no hagi empleat en son discurs les estridencies d'altres vegades.

Així, digué, se pot discutir. Jo, encara que avui molt lliberal, crec haver estat afónic al tractarse de la vaga, que no ha sigut tal cosa, sinó un moviment revolucionari amb el que no es possible tranzigir ni se pot consentir.

Més del «Reina Regente»

Segons noticies oficials de Cartagena, el creuer «Reina Regente» fondejá allí sens novetat a les quatre de la tarde.

El ministre de Marina ens ha dit a dalrera hora de la tarde que havia rebut un telegrama de Cartagena dient que havia sigut reconegut dit barco y reparada la petita avería que tenia, quedant en disposició de prestar servei ont se l'envii.

Ascens al coronel Silvestre

La setmana próxima se presentará a les Corts un projecte de llei ascendint al tinent coronel Fernández Silvestre.

Els conservadors

Es completament inexacte que s'hagin reunit els exministres conservadors ni pera tractar dels suplicatoris ni pera res, segons ens diu persona autorisada, ja que'l partit conservador té perfectament definida la seva actitut en aquest y en tots els demés assumptes polítics.

Informació de l'extranger

L'incident del «Carthage»

Roma, 20. — Una nota oficiosa diu que el govern italiá ha ordenat que sigui deixat immediatament en llibertat el vapor «Carthage» amb el carregament.

Aquesta orde es consequencia d'una entrevista celebrada pel senyor San Giuliano amb l'encarregat de negocis de França, en la que aquest ha declarat que l'aviador Duval s'havia compromés a no posarse al servei de cap dels beligerants, y que'l Govern francés vetllará pel compliment d'aquest compromís.

Crisi comercial resolta

Manchester, 20. — Ha acabat la crisi cotonera.

El dilluns se reprendrá el treball en totes les fábriques.

Nomenament

París, 20. — El general D'Amade, excomandant de les forses franceses de Casablanca, ha sigut nomenat comandant del 13 cos de exército.

Siniestre marítim

Cota, 20. — El barco de vela «Adrya», procedent de Valence amb carregament de mineral, ha encallat a la costa a causa del temporal.

Se'l considera perdut.

La tripulació, salvada.

La vaga de Buenos Aires

Buenos Aires. — Els vaguistes se neguen a rependre'l treball si no són readmesos en bloc.

Han sigut posats alguns petards en les línies.

Aumenta el descontent públic per les deficiencies en el serveí de trens a causa de la vaga.

A la estació de la Constitució uns 2 mil viatgers s'han amotinat, produint grans destrosses.

S'han fet algunes detencions.

El Govern ha adoptat enérgiques midas pera garantir l'orde.

Del Brasil

Rio Janeiro. — El Govern federal ha ordenat reintegrar en son cárreg al governador de Bahia, que va renunciar obligat pels revolucionaris.

Se diu que'l ministre de la Guerra ha dimitit.

Regna efervescencí nen tot el país.

Italia y Fransa

París, 20. — A excepció de «Le Radical», que considera que's tracia d'un excés de zel y de «Le Gaulois», que está convensut de que Italia donará a Fransa les reparacions necessaries, tots els diaris de París protesten contra'ls procediments poc amistosos, vexatoris y provocadors del gabinet de Roma.

Alguns creuen que's tracia d'una crisi de galofobia provocada per la visita de M. Kiderlen-Waechter a Italia.

«Le Figaro», «Le Journal» y «L'Echo de París» creuen en la possibilitat d'un conflicte si Italia se nega a reconéixer completament els drets de Fransa.

PERE COROMINAS

LES HORES D'AMOR SERENES

3 PESSETES

DE VENDA A TOTES LES LLIBRERIES

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU.— Avui, diumenge, dues grans funcions. Per la tarde, octava d'abonament de tardes de dies festius, prenenthi part els célebres artistes De Hidalgo y Stracciari. Unica representació extraordinaria de la aplaudidíssima òpera «Il barbiere di Siviglia», per dits artistes y els senyors Perea, Nicoletti y Trevisan. A dos quarts de quatre.—Per la nit, a les nou, torn par; 8.ª de diumenges, 16.ª de dijous y diumenges. Representació de «Cavalleria rusticana», per les senyores D'Ornelli, Perini, y Gasull y senyors Perea y Badini; y tercera representació de la magnífica òpera en un acte y dos quadros, llibre de l'eminent dramaturg don Angel Guimerà, música del gran compositor don Enric Morera, «Titayna», pels célebres artistes senyores Berlendi, y Kosta y els senyors Krismer, Badini, Giral, y Ricart.— En la pròxima setmana' tindran lloc les últimes funcions dels célebres artistes senyoreta De Hidalgo y senyor Stracciari. — El dimars, segona de «Rigoletto».—Se despatxa a comptaduría

Teatre Circo Barcelonès

GRAN CINEMATÓGRAF

Avui, diumenge, a les tres, secció popular. Entrada a platea, 30 cèntims. Segon pis, 10 cèntims.—A les sis tarde y nou nit, secció especial, Entrada a platea, 40 cèntims, Segon pis, 15 cèntims.

20 PELICOLES, 20

de rigurosa estrena, figurant en totes les sessions les dues pelícoles de millor èxit,

EL TORNEO DE LA BANDA DE ORO
LAS DOS HUERFANAS
o EL REGISTRO DE LA POLICIA
AMOR Y AMISTAD (Nordisk)
LA BOHEME (Pathé)

Estrenes pera demà:

VENDIDO — — FUGA MORTAL
BAJO LAS TINIEBLAS
LA PORTERA DE LA FÁBRICA

Teatre Novetats

Avui, diumenge. Dues grans funcions. Tarde a dos quarts de quatre. Primer, «La alegria de la huerta»; segon, «La divorciada»; tercer,

Tórtola Valencia

Nit, a un quart de dèu: primer, «Mañana de sol»; segon, «La casta Susana»; tercer, èxit colossal,

Tórtola Valencia

Dilluns, dimars y dimecres, tarde, grans matinées especials per celebrarse per les nits les tres funcions de Marthe Regnier.—Dijous, proper, estrena de «El carro del sol».

Teatre Tívoli

Grandiosa companyia de sarsuela y opereta, dirigida pel senyor Fernández y mestre Josep Espeita, de la qual formen part les eminents tiples Antonia Arrieta y Pura Montoro y els senyors Fernández, Pedrola, etc. — Avui, diumenge, tarde, a dos quarts de quatre. Nit, a un quart de dèu, dues grandioses funcions. Primer, «La suerte de Isabelita», per P. Montoro y el senyor Fernández; segon (tres actes) «La niña de las muñecas», per A. Arrieta, P. Montoro y M. Fernández —Demà, dilluns, a dos quarts de sis, preciós Vermouth, a preus econòmics.—Dimecres, «Lirio entre espinas».— Dijous, tarde, funció extraordinaria. — Divendres, estrena a Barcelona «La mujer divorciada», arreglo de Cadenas y mestre Lleó, de colossal èxit al teatre Eslava, de Madrid.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia còmic-dramàtica de l'eminent primer actor

RICARD CALVO

primera actriu

RAFELA ABADIA

Avui, diumenge, tarde, a les quatue. El magnífic drama en 4 actes,

El zapatero y el rey

y la bonica joguina còmica «Entre doctores». — Nit, a un quart de dèu, «Entre doctores» y la preciosa comedia en tres actes,

El alcalde de Zalamea

Demà, dilluns, nit y dimars, nit, «En escena» y «El alcalde Zalamea».

DIVENDRES, 26

HAMLET

Se despatxa a comptaduría.

Teatre de Novetats

Tournée de l'eminent artista

MARTHE REGNIER

Demà, dilluns, nit, a dos quarts de dèu. La comedia en quatre actes de M. Robert de Flers y M. A. de Calliavet,

L'AMOUR VEILLE

Dimars, «La petite chocolatiere». — Se despatxa a comptaduria.

Teatre Nou

Avui, diumenge, 21. Tarde, a dos quarts de quatre, especial; entrada 30 cèntims. «La casta Susana»; a les sis, especial; entrada 30 cèntims, «La casta Susana».—Nit, a dos quarts de dèu, funció sencera, entrada 30 cèntims. «La real hembra» y «La casta Susana», èxit colossal, ovacions diaries a tota la companyia y a Consol Baillo, cantant el bell brindis del *Xampany* y la cansó de la *Casta Susana*.

ELDORADO (Teatre de Catalunya). — Compañyia Larra - La Riva. — Avui, diumenge, tarde y nit, les dues comedies en dos actes, de Serafí y Joaquim Alvarez Quintero, «El nido» y «Puebla de las mujeres» nova d'extraordinari èxit,—Demà, dilluns. Dia de Moda, «Doña Clarines» y «Puebla de las mujeres».

TEATRE CÓMIC

Companyia d'òpereta de

P. Cornadó y S. Riba

Tarde, a dos quarts de quatre. L'opereta de èxit enorme,

El aldeano alegre

A les sis. L'opereta del dia, en tres actes,

La divorciada

Nit, a les nou. Funció monstre. 6 actes, 6. Dues operetes en una sola secció. Primer,

La viuda alegre

Segon. L'opereta del dia,

La divorciada

Preus populars.

Teatre Apolo

Avui diumenge. — Tarde a dos quarts de quatre; nit, a les nou. Exit grandiós, Dues obres, dues. L'episodi dramàtic en quatre actes de la guerra de Melilla,

El cabo Noval ó La guerra del Rif

y el nou drama en sis actes, d'èxit colossal,

Los esclavos blancos

Demà, dilluns, tarde y nit, «El cabo Noval» y «Los esclavos blancos». — Dijous, 25, benefici Rojas, «Un drama nuevo» y «Bestia assenyalada.

FRONTÓ COMTAL

Avui, gran partit a les quatre tarde. Rojos: Garate y Arnedillo. Blaus: Isidoro y Olàiz. Entrada, 2 pessetes.

EL TALISMAN

Ball de disfresses pera el dia primer de febrer, vigilia de la Candelera.

TEATRE NOVETATS

CONCURSOS Trajos y Cabelleres

10 premis, 10 estan exposats en la Sastrería New-York del carrer de Ferràn.

JURAT, TOT EL PÚBLIO

Un milionari vol casar-se per sorteig.

Gran sorpresa per notables artistes.

Importants regals a les senyoretes y senyors.

TÍTUL SENYOR AMB DOS SENYORA 4 pessetes inclós timbre

Pera palcs y títuls: Sastrería New-York, Café Novetats, Barberia carrer alt de St. Pere, 40; y pera més detalls, Méndez Núñez, 3 y 5, colmado

LA RABASSADA

Hotel-Restaurant

amb calefacció a vapor

Obert dia y nit.—Gabinets particulars. Cuina de primera. — Servei a la Carta y

Coberts desde 5 pessetes

Atraccions Americanes

Scenic Railway, Water Chute, Bowling Alleys Cake-Walk, Casa encantada, Palau de cristall, Palau de la rialla, Passeigs, etc.

Entrada, 0'50 ptes.

amb dret a escullir una atracció.

Casino particular -- Joes varis

RESTAURANT DE LUXE

Servei a la gran carta.—«Chef» de Paris. Concerts diaris per la

ORQUESTRA DE TZIGANES

Tramvia directe, sortint cada 20 minuts, desde la cantonada del carrer Craywinkel a LA RABASSADA. Automòbils desde can Gomis a la RABASSADA. Carruatges desde'l Tibidabo a LA RABASSADA. Automòbils de luxe directes, sortint desde enfront a la Porta de l'Angel, cantonada Santa Agna, fins a LA RABASSADA, de onze matí a onze nit.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Dies 22 y 24, al vespre, dues sessions pel FAMÓS

QUARTET REBNER

DE FRANKFORT

y WILLY REHBERG, PIANISTA

Abonaments y localitats: Avui, diumenge, de quatre a set vespre, a l'Administració del Palau. Condicions especials pels socis de l'Orfeó Català.

MUSIC-HALL - LA BUENA SOMBRA - 3, GINJOL, 3

Telèfon 1801

Avui, tarde y nit, «Las Modelos». Succés de la esculptural HURÍ; ovació a LANGE DAHLIA Aplaudiments a LAS GIRALDINAS. Deliri descomunal amb DELPRAD. El diàleg francès «Seul... enfin!!», per Mlle. MAURYCIA et monsieur DELPRAD. Frans novetats en cartera.— Pròxims debuts.

Gran Eden Concert-Assalt, 12

Telèfon 2,461. — Tots els dies, tarde, a dos quarts de quatre. — Nit, a les nou. — Grans espectacles. — Entrada lliure.

ALOÁZAR ESPAÑOL. — 7, Unió, 7 Tots els dies, tarde y nit, GRAN TROUPE DE VARIETÉS. — SARSUELETES COMIQUES. Restauranta la carta. Servei de 1.er orde, dia y nit

Cinematógrafs

SALA MERCE - Cine y Grutes

Espléndit Naixement

amb vistes panoràmiques y animades de gran art. Ningú deu deixar de visitar tan interessant espectacle.

Gran Cinematógraf

Les millors pelícoles que's projecten a Barcelona, variantse diariament el programa.

Gran Saló Doré

Avui, diumenge sessió matinal d'onze a una, amb un hermós programa de pelícoles y atraccions. — Sessions de dos quarts de quatre a dos quarts de nou y de dos quarts de dèu a dos quarts d'una. Atraccions que alternaran:

Virginia Aragón

y son excèntric.

TRIO VALERY

clowns musicals saltadors.

PIATTI

amb els seus gossos saltadors, el seu famós TANI, gos calculador.

Ovacions contínues al millor número de atracció que actúa en Barcelona.

1-2-3-4-5-6 **THERONS** 1-2-3-4-5-6

Demà, dilluns, hermós programa en honor y despedida de la Troupe

THERONS

Dimars, 23, colossal debut, lo millor de l'època, els notables

Florence Mecherini

Pera aquest número, l'orquestra serà notablement aumentada.

DIORAMA

Avui, diumenge, 21 janer 1912 Programa monstre y sensacional,

El rapto en aereoplano

En el país de las tinieblas

«Ilusiones perdidas»; «Monederos falsos»; «El cofardo colonial». Demà dilluns, grans estrenes.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50 Els divendres, bouillabaise. Dissabtes, menú correat y vegetarià.

Ateneu Pi y Marg

DE LA BARCELONETA

Horas de visita al Dispensario Mèdico públic Gratuit

Medecina y Cirurgia: dimars y divendres, a set del vespre, a cárreg del doctor Farreras y Munner.

Nas, gola y orella: dilluns y dimecres, a set del vespre, a cárreg del doctor Moreu.

Malalties dels ulls: dijous y dissabtes, a set del vespre, a cárreg del doctor Fontana.

Malalties de criatures: dilluns, dimecres, divendres, de nou a deu del matí, a cárreg del doctor Roig.

Assistencia a parts: dijous y dissabtes, de onze a dotze del matí, a cárreg de la cirurgiana donya Isabel Bofill.

Impremta y estereotipia, Fortuny, 2

SOCIETAT CATALANS D'EDICIONS

Volums que reparteix en el segon semestre de 1911

I. LES IDEES POLÍTIQUES, per VALENTÍ ALMIRALL, *Alexandre Plana*, amb la ducció catalana dels treballs l'Almirall ESPANYA, COM ES, CONTESTACIÓ NÚÑEZ DE ARCE y LA MORALITAT A ESPANYA

II. PROSES BARBARES, per *denci Bertrana.*

III. HISTORIA CONTEMPORÀNIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per *A. Rovira Virgili*, amb un pròleg den *Corominas.*

Seguiran obres den *Manuel de tollu, Josep Carner, Lluis de Ramon Rucabado, Pompeu Fabra briel Alomar, Ramón Turró, Pa Pagés*, etc., etc.

Els volums estaran elegantment sos y constaran d'unes 200 a 300 lums.

S'han publicat el primer y segon

Quota mínima semestral

CINC PESSETES

A les oficines d'EL POBLE CATALÀ se faciliten fulles de suscripció

HERPES (Interns y externs)

Escròfules, Tuberculosis, Reuma, Gota, Mal de pedra, etc., se curen radicalment amb el Aixarop antihumoral

Purificante R. Saez

Amb el seu ús desapareixen ràpidament els ***picors, taques, grans, escames*** y demés manifestacions de la pell, les ***granulacions, plaques*** y ***ulceracions*** de la boca y les obertures naturals, y els ***dolors*** de les articulacions y els òssos.

OBESITAT (excés de greix)

se combat y se curen les malalties propries dels obessos amb l'Aixarop Fundent de la grassa sense donar lloc a males conseqüencies.

Obesífugo R. Saez

Amb el seu ús, els obesos, sense privarse de menjar y beure lo necessari, enflaqueixen, y sense subjectarse a exercicis fadigosos disminueixen la grassa y s'aprimen, desapareixent les molesties y curantse les malalties que soñeixen.

Els remeis especials del metge R. SAEZ DOMÈNECH són de composició vegetal y del tot tolerables. — Contant 38 anys d'èxit y milers de curacions.

MALALTIES URINARIES

Irritacions, prostatitis, cistitis, estrenyiments etcètera, se curen, siguin recents o antigues, amb les píldores

Flujicida R. Sae

Amb el seu ús paren a les poques preses la cremor y l'escossor d'orinar, desapareixen les secrecions anormals y les mucositats de la orina, que s'expeleix fàcilment y sense sediments, y els malalts amb la salut recobren el to y vigor perduts.

De venda a les farmacies: Hospital, 2; Princesa, 1; Rambla de les Flors, 4; Pelai, 9; Escudellers, 75. Dipositaris, Dr. Andreu y J. Mullerat. Consultes gratuites amb el metge **R. Saez Doménech,** plassa Bonsuccés, 2

Artritisme
Dolors
Reumatisme
Gota
Pertorbacions de la Circulació

CURACIÓ RADICAL

PEL

Depuratiu Richelet

PURIFICADOR REGENERADOR | ***DE LA SANG***

EN VENDA:

Totes les Farmacies y Drogueries

Dipositari general pera tota Espanya:

Don Francisco LOYARTE

Sant Ignaci Loiola, 9. — SAN SEBASTIAN

— Laboratori: L. RICHELET, a SEDAN (Fransa) —

Fonolexica Langenscheidt

amb la pronunciació figurada segons el sistema fonètic del Mètode Toussaint-Langenscheidt

Acaba de publicarse: Català

Diccionari de butxaca de les llengües catalana y alemanya

Part primera: CATALA - ALEMANY

pel professor Dr. EBERHARD VOGEL

638 pàgines. - - Enquadernat, 3 pessetes

De venda, en:

Llibreria Nacional y Extrangera, Xanfrà Valencia 72, - Rambla Catalunya, 72

SE COMPRA mobles, pianos, caixes de capdals y objectes. Passatge Pont de la Parra, 6 (Reforms).

DINER en 1.ª hipoteca y sobre valors, desde'l 3 per 100 anyal, en lletres, propietaris, industrials y comerciants desde'l 1 12 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usdefruits y parts indivises, y sobre genres, pianos carruatges y tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

A PLASSOS

Mobles, Silleries, Làmpares, etc.

— Carrer de Sant Pau, 54 —

ESQUELES MORTUORIES

SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES TRES DE LA MATINADA

60 ANYS DE GRAN ÈXIT

EL NOU ELIXIR REGENERADOR

Preparat per B. PIERRE, perfumista

Es l'únic y veritable que deté ra immediatament la caiguda dels cabells.

No es un tint, sinó que conserva y fortifica els cabells.

Es el millor remei pera destruir la caspa.

Usis l'elixir quan els cabells comensen a caure.

Usis l'elixir pera obtenir un creixement abundant.

Aquest célebre ELIXIR REGENERADOR no es un de tants procediments que deuen la vida al xarlatanisme, al luxe de cartells.

Preu: TRÉS PESSETES frasc.

De venda a les perfumeries y drogueries y a Madrid, Carme, 2, perfumeria.

Dipósit principal Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de Baltasar.

(Davant al carrer de Ferràn)

USIN LA REINA DE LES TINTURES

DE B. PIERRE

Perfumista de Paris

La vegetal progressiva dona tots els colors. A les sis o vuit aplicacions agafa el cabell el color natural. No taca la roba. Preu: 4 pessetes frasc.

INSTANTÁNIES: castany, negre y castany obscur, 4 pessetes capsa pera la barba y pera el cap, 6.

De venda: Rambla del Mitg, 14. Perfumeria de P. Baltasar.

Successor de l'antig establiment de REMAUD GERMAIN, Rambla del Mitg, número 14, perfumeria.

MAGGI

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 70 entressol, prim er.

PERA curar o aliviar la **TOS**

particularment en els casos de catarros y constipats, recents y crònics, ocasionats o empitjorats pel fred y l'humitat; preneu la renomenada PASTA PECTORAL del doctor Andreu, quals efectes espectorants, demulcents y calmants, són sempre segurs y ràpids.

ELS ASMÁTICS trobaran també un remei segur pera calmar immediatament els atacs de **AUFEC** per violents que siguin, amb els CIGARRETS BALSÁMICS, y a benefici dels PAPERS ASSOATS, reposaran tota la nit amb sols cremarne un dintre l'habitació.

Aquests medicaments de formules publicades els trobaran en totes les farmacies de tots els países.

Comprovat per molts pacients que més malalt, sigui per qualsevol causa y sense perjudicar la naturalesa, amb el

10 DIES de prova curar

Cura-Estoma

Preu: pessetes 2'50 la capsa. S'envia per correu a 3 pessetes. Dipòsit exclusiu CARRER GIGNÁS, 30 y 32; FARMACIA - BARCELONA.

Herpes (Brian

LA POMADA y ESSENCIA ANTIHERPETIQUES de BOTTA, Borrell, curen d'una manera prodigiosa els brians y demés malalties de la pell, per des que siguin. Són tan grans les virtuts d'aquests remeis, que s han curat amb ells que tenien molt arrelgats els brians y que cada estiu tenen de pendre banys d'aigua roses, sense lograr curarse.

Unic dipòsit: Farmacia Borrell, COMTE DE L'ASSALT, NÚM cantonada al carrer de Sant Ramón).

BODES Y BATEIG

Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engròs y menuda.—FÁBRICA Y DESPAIG: 33, SANT

EMPRESA DE POMPES FUNEBRES

LA EGIPCIA

Societat Anònima

La més important d'Espanya - 29 sucursals ab telèfon - Central, Pelayo, 44 telèfon 1,113 - *Economia veritat en els preus*

Important: ***LA EGIPCIA*** es l'única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte sense que sigui prèviament desinfectat.

Nota: Esmerat y ràpid servei tant en la capital com fóra d'ella.

MALALTIES DE LA BOCA

PASTILLES NIELK

DE CLORAT DE POTASSA COMPRIMIT. - - Se ven en totes les farmacies

Eficaces contra les **Angines, Crup, Ronquera, Pudor de l'alé, , Inflamacions de la gola**

PASTILLES NIEL

calmen l'irritació produida per l'excessiu ús del tabac y són indispensables a les persones que fan soirir a sa gola un fadigós, especialment els oradors y cantants. — Pera evitar imitacions y falsificacions y com a garantia de llegitimitat, en cada capsa el sagell (imprès en tinta roja) dels dipositaris

J. Uriach y Comp., Moncada, 20. - Barcelo